

DIRVA

THE FIELD

Nr. 21
Gegužės-May 21, 1953
Cleveland, Ohio

Austrijos likimas

259 posėdžiai, bet taikos vis nėra
(Korespondencija iš Europos)

Pokarinėje Europoje Austrija užima visiškai savaimingą vietą. Tuo tarpu kai Vokietija faktiškai yra padalinta į dvi dalis — vakarus ir rytus, Austrijoje tokios griežtos ribos nėra. Austrių vyriausybės žinioje yra visa Austrija, nors ji savaime irgi yra suskirstyta į keturias okupacines sritis. Negana to. Net didžiausio įtampimo metu tarp Vakarų pasaulio ir Maskvos keturių zonų komendantai valdė išvien austrių sostinę. Tokiu būdu dėl Austrijos tarp Vakarų ir Rytų nėra pasireiškę tokio galutinio lūžio, kaip, sakysime, dėl Vokietijos. Filmas "Keturi vienam jeepe" (t. y. amerikiečių, anglų, prancūzų ir sovietų sąryšio viename vežime) yra tam tikru simboliu.

Vasario antrojoje pusėje visoje Austrijoje (taigi ir sovietų okupacinėje zonoje) įvyko rinkimai į parlamentą (nacionalinę tarybą). Rinkimai dar kartą įrodė, kad austrių tauta politinių požiūrių yra pasidalinusi į dvi kone vienodo dydžio dalis. Katalikiškoji liaudies partija (pralaimėjo 3), socialdemokratų 73 (laimėjo 6), dešinioji "nepriklausomųjų sąjunga" gavo 14 atstovų (pralaimėjo 2) ir komunistai 4 (pralaimėjo 1). Austrių socialdemokratų yra vakariečių orientuota partija, kuri Maskvai yra toks pat "buržuazinis" padaras, kaip ir kitos partijos. Nepaisant visų Kremliaus agentų pastangų sutvirtinti austrių komunistų pozicijas bolševikų pakalikais, kurie ir anksčiau neturėjo jokio politinio svorio, vieną vietą net pralaimėjo. Tokiu būdu austrių tauta išlaikė politinius egzaminus ir įrodė savo subrendimą.

Naujoji austrių vyriausybė ne daug tesiskiria nuo buvusiojo ministerių kabineto. Pasikeitė ministeris pirmininkas (federalinis kancleris), tačiau ir naujosios vyriausybės galva Raab priklauso tai pačiai liaudies partijai, kaip ir ankstyvesnis kancleris. Užsienio reikalų ministerį jau aštuntus metus laiko savo rankose Karolis Gruberis,

kuris priklauso tai pačiai partijai, kaip ir kancleris. Šiaip vyriausybė sudaryta koaliciniais pagrindais tarp liaudies partijos ir socialdemokratų. Skirtumas tarp buvusios ir naujosios vyriausybės pastebimas labiausiai tam tikrame vyriausybės politikos niuansu. Raab yra pasiryžęs daugiau dėmesio kreipti į ūkio ir vidaus problemų sprendimą, tuo tarpu kai jo pirmtakas pirmoje vietoje laikė Austrijos tarptautinių reikalų narijimą ir gynimą.

Tačiau dar ligšiol Austrija neturi tikros valstybinės laisvės, nors jau praėjo aštuoneri metai, kaip pasibaigė karas. Nors karo laimėtojai iškilmingai pasižadėjo atskirti Austriją nuo Vokietijos ir grąžinti jai nepriklausomybę, betgi ligi šiol to pažado nebuvo ištesėta, ir tatau dėl sovietų sabotazo. Keturių valstybių užsienio reikalų viceministrai posėdyje net 259 kartus, tačiau dar nepasirašyta sutartis, kuri turėtų teisiskai apipavidalinti Austrijos respublikos laisvę ir nusakyti jo padėtį tarptautinėje bendruomenėje. Savaime pats sutarties tekstas yra jau beveik galutinai parengtas ir per vieną posėdį galima būtų padėti parašus, bet Maskvos delegatai vis jįsekdavau naujų priekabių ir delsdavo, siekdami leimėti laiko. Mat, sutarties projekte numatyta, kad 90 dienų po jos įsigaliojimo turi būti atitrauktos karinės jėgos, okupuojančios kraštą. Maskva gerai nusimano, kad tuo atveju iš jos rankų išslystų visa Austrija, nes jos pakalikais — austrių komunistais ji atsiremti negali, kadangi jie neturi krašte pritarimo. O be karinės okupacijos bolševikinis režimas niekur nėra įmanomas. Dar daugiau. Sovietų vyriausybei tenka baimintis dėl savo padėties kitose Rytų Europos satelitinėse valstybėse. Pasitraukimas iš Austrijos turėtų neabejojama psichologinę įtaką Centro Europoje ir Balkanuose. Antra vertus, Austrijos receptą tektų panaudoti ir Rytų Vokietijai, kur

Maskva yra įvedusi bolševikinį režimą. Laikydamosi dėsnio — iš niekur geruoju nepasitraukti, kur ji kartą įkėlė koją, sovietų valdžia laikosi įsikibusi Austrijos ir nesirengia iš ten trauktis.

Kai naujieji Kremliaus valdovai paleido į darbą taikos sirenas, Vakarų pasaulis, skaudžiai praeityje pamokytas, šį kartą pareikalavo iš Maskvos veiksmų, nebesitenkindamas vien žodžiais. Amerikos prezidentas Eisenhoweris kaip taikingų nusiėikimų įrodymą paminėjo Austriją. Girdi, sovietai turėtų pasirašyti sutartį dėl Austrijos ir grąžinti jai valstybinį savarankiškumą. Tas klausimas tarptautinėje politikoje darosi vis aktualesnis ir galima laukti, kad Vakarų valstybės netrukus Maskvai pasiūlys Austrijos likimui išaiškinti specialinę konferenciją. Jeigu keturių valstybių užsienio reikalų viceministrai vėl susės prie derybų stalo, tai būtų jau 260-tasis posėdis...

Tačiau tenka labai abejoti, ar tai būtų paskutinis posėdis. Pažįstant Maskvos grobuoniškumą sunku įsivaizduoti, kad jos delegatai bus įgalioti pasirašyti sutartį, kuri reikštų sovietų pasitraukimą iš Austrijos. Greičiausia sovietai naujomis priekabėmis vilkins visą reikalą ir toliau sabotuos taikos darbą.

Socialdemokratinis Austrijos valstybės prezidentas Dr. Teodoras Koerneris balandžio 24 d. minėjo savo 80 metų amžiaus sukaktį. Ši nuostabi asmenybė, iš kaizerinės dvilypės austrų vengrų monarchijos generolo pavirtęs vienu įtakingiausiu austrių socialdemokratų vadu, pasižymi nepaprastai tvirta fizine konstitucija ir dvasiniu gyvumu. Kai jis 1951 m. iš Vienos burmistro vietos buvo išrinktas prezidentu, jis išsitarė, jog sieks sutvarkyti Austrijos tarptautinę padėtį ir tikis susilaikyti tos dienos, kai vėl busiant visiškai laisva. Ateitis parodys, ar tas jo noras išsipildys.

RUSIJA VILIOJA JUGOSLAVIJĄ

Jugoslavijai palinkus į Vakarų pusę, dabar ir Maskva pradeda villoti Jugoslaviją. Jau sustabdė radijo ataką, žada paskirti pasiuntinį į Belgradą ir daryti kitas nuolaidas.

VILTIES NAMAI

Vilties-Dirvos namams šią savaitę savo aukas atsiuntė:
Budrys K., Cleveland\$5.00
Grabliauskas St., vokišku radijo aparatu prekybininkas, Boston10.00
Nausner Ray, Cleveland 25.00
Rouika J., Columbus 5.00
Michelič Anna, Cleveland 5.00
Česonis A., Baltimore 3.00
Račys M., Canada 2.00
Lileikaitė E., Brockton 1.00
Dūda Bronius, Waterbury 5.00
Visiems aukotojams širdingai dėkojame. Mes tikime, kad ir kiti skaitytojai šį darbą savo auka mus parems.

PAKARTOJA LIETUVOS OKUPACIJOS NEPRIPAŽINIMĄ

Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė, jau nuo pat sovietų įsiveržimo Lietuvon, yra tą smurto veiksmą pasmerkus ir pareiškus, kad Lietuvos okupacijos nepripažįsta.

Lietuvos Pasiuntinybei ir Konsulatams Amerikoje, turint reikalų vietos įstaigose ir teismuose, ne kartą tenka į šį Amerikos vyriausybės nusistatymą nurodyti ir juo savo žygiuose pasiremti.

Tam tikslui, naujoji J.A.V. vyriausybė, panaujindama buvusios vyriausybės pasisakymus tuo reikalu, Lietuvos Pasiuntiniui Povilui Žadeikiui š. m. balandžio 29 dieną išdavė pažymėjimą, Valstybės Sekretoriaus p. John Foster Dulles vardu, kuriame įsakmiai pabrėžiama, kad Jungtinės Amerikos Valstybės nėra pripažinusios Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą ir kad jos tebeprapažįsta Lietuvos paskirtuosius atstovus ir su jais santykiauja. Toliau pažymėjime nurodoma, kad p. Povilas Žadeikis yra šiuo metu Lietuvos Ministras Amerikoje ir kad p. Jonas Budrys yra Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke.

Portugalijos prezidentas, lydimas užsienio reikalų ir krašto apsaugos ministerių, vieši Ispanijoje ir veda pasitarimus.

VISAM PASAULY

• Iš Čekoslovakijos kalėjimo komunistai pagaliau paleido kalinamą amerikiečių žurnalistą Oatis. Pirmadienį jis jau pasiekė Ameriką.

• Anglijos parlamente pasakė kalbą opozicijos vadas Attlee ir aštria forma kritikavo Amerikos politiką. Ta kalba, kaip vertina komentatoriai, yra baslys į Amerikos-Anglijos santykių ratus.

• Izraelis iš Amerikos vėl nori gauti 75 milijonų dolerių paskolą.

• Vokietijos kancleris Adenauer ir Prancūzijos ministeris pirm. Mayer įsiekio priemonių sutvarkyti Saaro klausimą. Nuomonės išsiskyrė ir reikalai į gerąją pusę nepajudėjo.

• Anglijos ir Prancūzijos vyriausybės norinčios keturių didžiųjų susitikimo. Tas labai patinka Kremlui. Amerikos vyriausybė pirma norinti iš Rusijos taikos pavyzdžių, o tik vėliau pasitarimų.

• Vakarų Vokietijos senatas patvirtino (23 balsais prieš 15) Vakarų Vokietijos įsijungimą į Europos armiją. Patvirtinimą dar svarstys konstitucinis teismas.

• Valstybės Departamento sekretorius keliauja po Artimųjų ir viduriniųjų Rytų valstybes.

• Praėjusios savaitės pabaioj Vok. Vokietijos kancleris Adenauer lankėsi Anglijoje. Iš Anglijos vyriausybės išgavęs pažadą, kad Anglija nedarys Rusijai nuolaidų Vokietijos sąskaitai.

Vasario šešioliktosios Ginnazijos rūmai Vokietijoje. Jie užpildyti tikintis, kad viso pasaulio lietuviai prie jų įsigijimo prisidės.

Atšvęsta J. Bačiūno sukaktis.- Atidarytas Vilties namas.- Min. B. K. Balučio žodis

Praėjus šeštadienis ir sekmdienis Clevelande praėjo Juozo Bačiūno šešiasdešimt metų sukakties minėjimo, Vilties namo atidarymo ir Tautinės Sąjungos vadovybės pranešimų ženklo.

Juozo Bačiūno sukakties minėjimą be clevelandiečių ir besukaktuvininko J. Bačiūno ir ponios Bačiūnienės, iš Chicago atvyko: adv. Antanas Olis su ponija, Tautinės Sąjungos pirmininkas adv. Lapinskas su ponina, Margučio leideja L. Vanagaitienė, Jonas Valaitis. Iš Detroito: Marija Sims ir Čiurlionytė-Duvan. Iš New Yorko: V. Mikulskis — Čiurlionio ansamblio vardu, Dr. A. Nasvytis — Tautinių korporacijų vardu.

Chicagoje L. Vanagaitienė sveikino Margučio vardu. Tėviškės skaitytojai įteikė VI. Vi-jekio meniską adresą ir padėką už paramą.

Po visų sveikinimų, minėjimui vadovavęs B. Gaidžiūnas perskaitė lyg ir visų sveikinusiųjų santrauką — įrašytą meniskam adrese (dail. V. Rauli-naičio piešta). Tame adrese apie J. Bačiūną taip pasakyta:

"Vaikystės dienos Tu palikai Tėvų žemę, bet ją visą laiką tyra meile mylėjai ir jai dirbai. Ryžtu ir kietu darbu pelnęs lobį, Tu jį dalinai kilniems sumanymams ir darbams, Tu rėmei spaudą, meną, dainą, kėlei savus tautiečius į augštumas ir jiems padėjai prasiskinti kelią.

Namų Tavųjų vartai visad buvo atkelti lietuviai, ateinančiam įsiekoti poilsio, kūrybai įkvėpimo ir naujam darbui jėgos.

Tat minėdami šešiasdešimtą Tavo kelio stotį, mes visi Tavimi ir Tavo darbo vaisiais didžiuojamės".

Po šiuo sveikinimų dokumentu padėjo parašus visi minėjimo dalyviai. Tuo pačiu metu sukakties dalyviams buvo išdalyta 600 specialių pašto atviručių, su J. Bačiūno atvaizdu, išsiųsti pužjstamiems, draugams.

Po visų kalbų, sveikinimų raštu ir telegramomis, minėjimo dalyviams, padėką pareiškė pats Juozas Bačiūnas. Jis ir šį kartą pasakė, kad savo gyvenimu atliko tai, ką privalo atlikti kiekvienas geras lietuvis.

Minėjimas praėjo šventiška, pakilia nuotaika.

Budriu, Daužvardžiu, Bielskum, savo duosnia auka. Tautinės Sąjungos pirm. A. Lapinskas pamininku V. Sidzikausku, Viko atstovu T. Sidiškiu, buv. min. pirmininku gen. Černium, lietuvių mokslo ir kultūros institucijom, Tautinės Sąjungos skyriais, baigiant jo gerbėjais ir prieš kelius metus atvykusiais tremtiniais, kurių jis kelius šimtus atvežė.

Iš clevelandiečių veikėjų kalbėjo: adv. J. Smetona — Tautinės Sąjungos ir Neolituanų vardu, St. Barzdukas — Bendruomenės apylinkės vardu, A. Mikulskis — Čiurlionio ansamblio vardu, Dr. A. Nasvytis — Tautinių korporacijų vardu.

Chicagoje L. Vanagaitienė sveikino Margučio vardu. Tėviškės skaitytojai įteikė VI. Vi-jekio meniską adresą ir padėką už paramą.

Po visų sveikinimų, minėjimui vadovavęs B. Gaidžiūnas perskaitė lyg ir visų sveikinusiųjų santrauką — įrašytą meniskam adrese (dail. V. Rauli-naičio piešta). Tame adrese apie J. Bačiūną taip pasakyta:

"Vaikystės dienos Tu palikai Tėvų žemę, bet ją visą laiką tyra meile mylėjai ir jai dirbai. Ryžtu ir kietu darbu pelnęs lobį, Tu jį dalinai kilniems sumanymams ir darbams, Tu rėmei spaudą, meną, dainą, kėlei savus tautiečius į augštumas ir jiems padėjai prasiskinti kelią.

Namų Tavųjų vartai visad buvo atkelti lietuviai, ateinančiam įsiekoti poilsio, kūrybai įkvėpimo ir naujam darbui jėgos.

Tat minėdami šešiasdešimtą Tavo kelio stotį, mes visi Tavimi ir Tavo darbo vaisiais didžiuojamės".

Po šiuo sveikinimų dokumentu padėjo parašus visi minėjimo dalyviai. Tuo pačiu metu sukakties dalyviams buvo išdalyta 600 specialių pašto atviručių, su J. Bačiūno atvaizdu, išsiųsti pužjstamiems, draugams.

Po visų kalbų, sveikinimų raštu ir telegramomis, minėjimo dalyviams, padėką pareiškė pats Juozas Bačiūnas. Jis ir šį kartą pasakė, kad savo gyvenimu atliko tai, ką privalo atlikti kiekvienas geras lietuvis.

Minėjimas praėjo šventiška, pakilia nuotaika.

VILTIES NAMO ATIDARYMAS

I Vilties namo atidarymą susirinko per 100 rėmėjų ir bėliučių. Susirinkusieji apžiūrėję namą, Vilties Draugijos pirmininko Juozo Bačiūno buvo pašveikinti, pakviesti ir toliau remti Vilties sumanymus, prisidėti

Po pranešimo buvo perskaitytas toks namų atidarymo aktas: Tūkstantis devyni šimtai penkiesdešimt trečiaisiais metais, gegužės mėnesio 17 dieną, Clevelande, minint 700 metų Lietuvos Valstybės sukaktį, bendraminčių ir geradarių aukomis pirtkasis namas — 1272 East 71 St., dalyvaujant Tautinės Sąjungos veikėjams bei Vilties Draugijos nariams iš įvairių vietovių ir Dirvos bičiuliams iš Clevelando, atidaromas tarnauti Lietuvai, lietuvių tautinės minties kėlimui, Amerikai ir kovai išlaisvinti pavergtąją Lietuvą.

Aktą pasirašė visi atidaryme dalyvavusieji svečiai. Atidarymo metu svečiai buvo kukliai pavaisinti ir pasikalbėta aktualiais klausimais.

B. K. BALUČIO ŽODIS
Girdžiu, Jūs šiandien esate susirinkę Clevelando mieste "pauliavoti": gerą vyrą pagerbti ir jį pasveikinti, jam sulaukus 60 metų. Gerai darote, tai ir aš prie jūsų visų noriu prisidėti.

Pažįstu tą vyrą, bus jau daugiau kaip 40 metų — vadinasi, nuo to laiko, kai jis vos pradėjo ilgą kelnes nešioti. Ir man visuomet buvo įdomu stebėti, kas iš jo išeis. Nes ilgą laiką draugė dirbome ir, kaip sakoma, jis "ant mano akių" augo.

O su žmogaus augimu yra taip pat, kaip su jauno medelio augimu: niekados iškalno negali pasakyti, kas iš jo išeis, kaip jis nauags. Kartais jaunas medelis tiesiai ir augštai nuauga į stambų ir gražų medį, iš kurio ir gerų lentų galima prisipjauti, arba gerų rąstų prisikirsti namų statybai. Bet dažnai būva ir taip, kad iš to jauno medelio išauga ne medis, bet kokia tai kerėpla — kad net šuniui gero brankto iš jo neištašysi.

Šiandien mums visiems yra linksma, kad mūsų šį vakarą Vilties sumanymus, prisidėti

(Perkalta į 5-tą pusl.)

Gen. Matthew Ridgway (kairė) — USA Armijos štabo vadas ir gen. Alfred Gruenther, NATO vyriausiasis vadas, pasikeičia sveikinimais, abu gavę naujus paskyrimus.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.

Telephone: Henderson 1-6344.
Issued in Cleveland every Thursday.
Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.
Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50.
Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-Jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: Henderson 1-6344.
Išleista Clevelande kas ketvirtadienį.
Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą.
Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.00.
Atsk. Nr. kaina 10 centų.

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

II-jų Š. Amerikos Liet. Sporto Žaidynių APLINKRASTYS NR. 1

Vyr. FASK-tas, šalia savo anksčiau skelbtų pranešimų III-jų sporto žaidynių reikalais, skelbia šį aplinkraštį, duodantį galutinę žaidynių programą ir kitas svarbiausias informacijas.

I. ŽAIDYNIŲ DATA IR VIETA

III-sios Š. Amerikos Lietuvių Sporto Žaidynės įvyks rugsėjo mėn. 5, 6 ir 7 dienomis, Chicagoje. Žaidynes organizuoja Vyr. Š. Amerikos Liet. FASK-tas, talkininkaujant Chicagoje lietuviškos organizacijos ir visuomenės.

II. ŽAIDYNIŲ PROGRAMA

Vyr. FASK-tas, remdamasis savo 1952 m. gruodžio 7 d. posėdžio nutarimu ir savo 1953 m. kovo 21 d. posėdyje padarytais pakeitimais, skelbia šią žaidynių sportinių varžybų programą:

a) Lengvoji atletika.

Vyrams: bėgimai — 100 m., 200 m., 400 m., 1500 m., 5000 b., 4x100 m. est. ir 3x100 m.; ėjimas — 3000 m. individualinis ir 15000 m. komandinis patrulio, vadinamas Partizano žygis (komanda susideda iš 5 asmenų); šuoliai — šuolis į tolį ir šuolis į aukštį; mėtimai — rutulio stūmimas, disko sviedimas ir ieties metimas.

Motėrimams: bėgimai — 50 m., 100 m., ir 4x60 m. estafetė; šuoliai — šuolis į tolį ir šuolis į aukštį; mėtimai — rutulio stūmimas, disko sviedimas ir ieties metimas.

tolį ir šuolis į aukštį; mėtimai — rutulio stūmimas, disko sviedimas ir ieties metimas.

Jaunims: bėgimai — 100 m., 200 m., 1000 m., ir 4x100 m. estafetė; šuoliai — šuolis į tolį ir šuolis į aukštį; mėtimai — rutulio (12 lbs.) stūmimas, disko (jaunių) sviedimas ir ieties (motėrų) metimas.

Mergaitėms: 60 m. bėgimas, šuolis į tolį, šuolis į aukštį, rutulio stūmimas ir disko sviedimas.

Pastaba 1: Jaunių ir mergaičių gimimo datos riba yra 1935 m. sausio 1 d.; anksčiau gimę, usios jaunių bei mergaičių klasėse dalyvauti negali.

Pastaba 2: Jaunių ir mergaičių neturi teisės dalyvauti tose pačiose rungtynėse kartu ir vyrų bei motėrų klasėse. Jaunių ir mergaičių gali dalyvauti vyrų ir motėrų klasėse tik tose rungtynėse, kurios nėra įtrauktos į jaunių ar mergaičių programą (pav. 3000 m. ėjimas vyrams, ar ieties metimas motėrimams). Jaunių turi teisę bėgti vyrų 4x100 m. estafetėje tuo atveju, jei klubas neišstato jaunių 4x100 m. estafetės. Mergaitės gali bėgti motėrų 4x60 m. estafetėje.

sportininko registracijos kortelę.

Žaidynių dalyvių skaičius tiek individualinėse, tiek komandinėse varžybose yra neapribotas.

MENO PARODA PRANES LAPIENĖS VASARVIETĖJ

7 lietuvių dailininkai ruošia meno parodą Pranės Lapienės vasarvietėje, Stony Brook prie New Yorko, kurią per vasarą aplanko tūkstančiai žmonių.

Parodoj dalyvauja A. Galdikas, P. Kiaulėnas, V. K. Jonynas, V. Kašuba, A. Kašubienė, Pranas Lapė ir R. Viesulas. Šios parodos lygis bus augštas, nes padaryta griežta eksponatų atranka.

Didesnė dalis meno kūrinių bus pirmą kartą parodoma lietuvių visuomenė. Taip pvz., iš viso pirmą kartą Amerikoje savo darbus išstato tapytojas Petras Kiaulėnas. Skulptorius Vytas Kašuba dalyvauja su keturių savo naujausių kūrybos pavyzdžiais.

V. DALYVIŲ REGISTRACIJA. STARTO MOKESTIS

Sporto klubai savo komandas bei pavienius sportininkus registruoja Vyr. FASK-te, iš anksto užpildydami atitinkamos formos Vyr. FASK-to nustatytas registracijos lapus ir nurodant data juos prisiųsdami Vyr. FASK-tui.

Sportininkai nepriklausą sporto klubams ir norį dalyvauti žaidynėse registruojasi tiesiogiai Vyr. FASK-te, atlikdami visus reikalingus registracijos formalumus.

Vėliausia iki birželio 30 d. visi sporto klubai privalo pranešti apie savo dalyvavimą ar nedalyvavimą žaidynėse, apytikrį dalyvių skaičių. Šį pranešimą suteikusiems klubams bus tuoj pat išsiųstinėjami nustatytos formos išsamūs registracijos lapai, kuriuos atitinkamai užpildę sporto klubai privalo grąžinti Vyr. FASK-tui, vėliausia iki rugpjūčio mėn. 15 d.

Žaidynių dalyviams numatomas sekantis starto mokestis: \$3,— kiekvienai komandai ir 50 c. kiekvienam sportininkui, nežiūrint keliose šakose jis bedalyvauti. Starto mokestis privalo būti prisiųstas kartu su registracijos lapais nurodant kokioje šakoje asmuo gali teisėjauti ar atlikti pagalbines teisėjo pareigas.

VI. DALYVIŲ APROPINIMAS

a) Kelionės, išlaidas atvykstantieji iš kitų vietovių sportininkai pasidengia patys arba per savo sporto klubus. Rengėjai keliones išlaidų neapmokės.

d) Maistas ir nakvynė! Žaidynių dalyviai neturintieji galimybių patys apsirūpinti maistu ir nakvyne, bus aprūpinti žaidynių rengėjų. Sporto klubai ir pavieniai sportininkai yra įpareigojami kartu su registracijos lapais pristatyti sąrašą arba nurodyti asmenų skaičių (atskirai vyrų ir motėrų), kuriems bus reikalinga duoti pilnas išlaikymas.

Pastaba: Klubams laiku nepranešus apie aprūpinimo reikalingų sportininkų skaičių, žaidynių rengėjai nesiima jokios atsakomybės dėl jų išlaikymo žaidynių metu.

VII. INFORMACIJA

Visais žaidynės liečiančiais reikalais prašoma kreiptis šiuo adresu:

Edm. Vengianskas, 6100 So. Peoria Ave., Chicago 21, Ill. Tel. EN 4-5638.

Vyr. FASK-tas

Parodos tvarkytojų dailininkų yra išrinktas meno istorikas Aleksis Rannit. Bendrą dispoziciją tvarko architektė V. Kiaulėnienė.

Leidžiamas iliustruotas katalogas anglų kalba, kurio 300 egzempliorių per Pasaulinės Meno Kūrinių Asociacijos generalinį sekretariatą Paryžiuje bus išplatinta visoms pasaulio svarbesnoms meno bibliotekoms, universitetams, meno institutams.

tama ir atskiriems meno mokininkams. Paroda bus atidaryta visą vasaros sezoną.

Ar jau

įstoja!

VILTIS

draugija?

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Aušrelė (elementorius)

Step. Zbarskas 2.25
Aukštųjų Simonų Likimas Ieva Simonaitytė 3.50

Anglų kalbos gramatika J. Kukanauza 2.00
Anderseno pasakos 2.00

Anglų kalbos gramatika V. Kamantaukas 1.00
Aukso kirvis Juozas Švaistas 2.50

Barabas Paer Lagerkvist 2.25
Baltasis Vilkas K. Binkis 1.00

Balutis J. J. Bačiūno leidinys 1.50
Baltaragio malūnas K. Boruta 2.50

Broliai Domeikos L. Dovydenas 2.50
Buriavimas ir jūrininkystė B. Stundžia 2.00

Didžiosios atgalios R. Spalis 3.50
Džiaukis gyvenimu O. Swett Marden 0.70

Doleris iš Pittsburgho Stepas Zbarskas 0.80
Daili saulytė 0.50

Gyvačių lizdas Francis Mauriac 2.60
Gatvės Berniuko Nuotykių R. Spalis 5.00

Gimdytoja Francis Mauriac 1.75
Giesmės apie Gedimą B. Bruoga ir V. Petravičius 2.00

Gintariniai vartai N. Mazalaitė 2.00
Gimtojo žodžio baruose P. Jonikas 1.50

Gyvylių ūkis George Orwell 1.00
Haifo pasakos I ir II dalis 2.75

Kaznėras Sapieha B. Bruoga 2.50
Karoliai Guy de Maupassant 2.50

Kaip jie mus sušaudė J. Petraitis 1.80
Kuprelis Ignas Šeinius 2.00

Kalorijo, ir doleris Vilnius Bražvilis 2.00
Kryžkelės A. Vieniulis 3.50

Konradas Valenrodas Adomas Mickevičius 1.50
Lyrika K. Binkis 2.00

Loreta Stasius Būdavas 1.80
Lietuva A. Bendorius 2.75

Lietuvių literatūra Pranas Naujokaitis 2.00
Lietuvių Tautos Kėlas M. Biržiška 3.00

Lietuvių kalbos vadovas Red. prof. Skardžius 4.50
Lietuviškos pasakos J. Balys 2.50

Lietuvių poezijos antologija J. Aistis ir A. Vaičiūnaitis 6.00
Lekučio atsiminimai (jaunimui) A. Giedrius 1.50

Lietuvių archyvas Bolševizmo metai 3.00
Lietuvos Valstybės Konstitucijos 0.70

Lietuva trionų Pančiuose B. T. Dirmaitis ir V. Rastenis (Jonas Andrūnas ir Petras Svyrius) 1.50

Mažasis Lietuviškalis Angliškasis žodynas Vilnius Petraitis 2.00

Metūgės B. Bukelevičiūtė 1.00
Mėnuo vad. madaus N. Mazalaitė 2.50

Mėščiukas Rudnosiuks Vytė Nemunėlis 2.00
Namai ant smėlio J. Gilauda 2.00

Nemunas St. Kolupaila 2.50
Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite DIRVA, 1272 East 71 St.

Neramu buvo Laisvės Alėjos B. Daubaras 1.50
Our Country Lithuania V. Augustinas 5.00

Po Tėvynės dangum Žodžiai vytės Nemunėlio. Paveikslai V. Augustino 2.00
Petras ir Liucija Romain Rolland 1.20

Pasaulio Lietuvių žinynas Anicetas Simutis 5.00
Princas ir elgeta Mark Twain 1.20

Pirmas rūpestis Jurgis Jankus 2.00
Pragaro pašvaistės V. Alantas 3.50

Partizanai už gelež. uždangos Daumantas 2.50
Per Klausčių ūlytėlę Liudas Dovydenas 2.20

Pictų vėjelis Vytė Nemunėlis 1.60
Paklydę paukščiai I Jurgis Jankus 2.20

Paklydę paukščiai II Jurgis Jankus 2.60
Petras širvokas Juozas Švaistas 2.75

Pabučiavimas J. Grūšas 1.50
Raudonasis siaubas Salik Vogulov 1.25

Raudonasis Tvanas Ignas Šeinius 3.50
Raudoni batukai Jurgis Savickis 1.50

Ramybės man J. Kėstas 0.80
Raguvos malūnininkas V. Tamulaitis 0.25

Sudie, pone Cipse James Hilton 0.75
Šilkai ir vilkai Runčė Dandieris 1.00

Saulės laikrodžiai Henrikas Nagys 1.00
San Michael knyga I Axel Munthe 2.50

San Michael knyga II Axel Munthe 2.50
Šventieji akmenys Faustas Kirša 2.00

Šventoji Lietuva Jurgis Savickis 3.00
Šventoji Inga A. Skėma 2.50

Tarp žalsvų palapinių P. Kosiūnas 3.00
Tėvų pasakos A. Giedrius 1.00

Tolimieji kvadrantai J. Grišmanauskas 2.00
Tautosakos Lobynas J. Balys 3.00

Tomas Nipernadis August Gailit 2.50
Trylika nelaimių R. Spalis 1.25

Tarp pelių ir vyrų John Steinbeck 1.25
Tėvųjų pasakos A. Giedrius 0.80

Ugnies pardavėjas Balys Rukša 1.00
Vėlykų pasakos N. Butkienė 1.00

Vidurnakčio vargonai Česlovas Grincevičius 1.50
Vincas Krėvė Mickevičius 2.00

Vaikų knygelė M. Valančius 1.80
Viešeris metal ir viena savaitė B. Gaidžiūnas 1.50

Varpai skamba Stasius Būdavas 2.50
Vyturėliai Laukuose Vikt. Simaitis 0.75

Taupoji Virėja 2.00
Užuovėja M. Katliškis 3.50

Zemaičių žemė A. Vilainis 1.50
Zemaičių krikščionys P. Abelskis 3.50

Žvaigždėtos naktys Augustaitis-Vaičiūnienė 1.00
Žmonės ant vieškelio Liudas Dovydenas 1.00

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite DIRVA, 1272 East 71 St.

• Elta pranešė, kad į Vliką primate Mažosios Lietuvos rezistencijos atstovas ir Vienybės Sąjūdžio atstovas. Kaip žinia, Vienybės Sąjūdis buvo iš VLIKo pasitraukęs. Taigi VLIKo bus vel 10 atstovų.

• Dr. J. Bartkus, ALT S-gos valdybos narys, gyv. Chicagoje, išlaikė valstybinius medicinos gydytojo egzaminus ir įsigijo teisę verstis laisva gydytojo praktika.

• Dar tik prieš metus Chicagoje įsteigti Lietuvių Prekybos Namai, vadovaujami J. Lieponio, M. Rėklaičio ir kt., geria verčiasi baldų prekyba ir remia visuomeninę veiklą: Lietuvos laisvinimo reikalams per ALTą paaukoko \$250, ir L. Rašytojų Draugijai \$50.

• Radio ir elektros specialistas Vladas Pocičius, ilgesni laiką dirbęs vienoje didelėje kolumbičių krautuvelyje iš tarnybos išėjo ir neseniai Medellino miesto centre atidarė, pagal europėjinį stilių įrengtą, radio ir elektros reikmenų krautuvely. Kartu veikia ir radio taisyklų moderniška dirbtuvė.

Jis turi kelių vokiečių ir amerikiečių radio ir elektros reikmenų fabriko generalines atstovybes visai Kolumbijai. Tai bene pirmas plačiausiai veikiantis Kolumbijoje lietuvis importieris. Jis yra nuolatinis "Dirvos" skaitytojas.

• Pr. Sutkus, patiekęs Dirvai kelis įdomius reportažus iš Korėjos, baigęs karinę tarnybą grįžo į Chicago.

• Baltimorės Lietuvių Draugijų Taryba gegužės mėn. 24 d. ruošia išskylą į Annapolį, kur yra pasodintas lietuvių žuolas. Iškilmės prasidės 11 val.

• Vasario šešioliktosios gimnazijos rūmams, Vokietijoje jau pradėdamos siųsti aukos.

• Klaipėdoje Pirmosios vidurinės mokyklos direktorium dabar ešas Slavėnas.

• Poetė Ada Karvelytė-Dubauskienė gyvenanti Kolumbijoje paruošė spaudai savo naujausių kūrinių rinkinį.

• Dailininko Kulviečio paroda, trukusi virš dviejų savaičių, gegužės mėn. 2 d. buvo uždaryta. Ją aplankė keli tūkstančiai svečių. Kolumbiečiai žavėjosi mūsų dailininko kūryba. Kolumbiečiai meno mėgėjai dailininką Kulvietį kviečia apsigyventi Medelline ir įsteigti meno studiją. Dailininkas Kulvietis berods pakvietimą priėmė.

• Architektas Romualda Brazdys Medellino miesto centre įsteigė didelę moderniškai įrengtą, menišką stilių barų, krautuvių ir butų įrengimus. Neseniai jis buvo iškviettas į Kolumbijos sostinę Bogotą įrengti vienam žymiam restoranui barą.

• Švedijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos suvažiavime naujai perrinktoji valdyba pareigomis pasiskirstė taip: Pir-

mininkas — Jonas Pajaujis, vicepirmininkai — Oskaras Urbanas ir Vincas Blažys, sekretorius — Juozas Lingis, izdininkas — Pranas Dūda, nariai kandidatai — Bogdanas Laučevičius ir Vaclovas Gedminas.

• Pranas Čepėnas, Lietuvių Enciklopedijos redaktorius, gegužės 7 d. iš Chicago atvyko į Bostoną. Nepr. Lietuvoje enciklopedijos redakcijai jis dirbo eilę metų, tad ir čia į tą darbą įsijungė visu atsidėjimu ir patyrimu.

Seniausias ir gražiausias iliustruotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Isteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$3.00

Susipažinti siunčiamas

dovanai.

6755 So. Western Ave.

Chicago 36. Ill.

CHICAGOS IR APYLINKĖS LIETUVIŲ DĖMESIUI!

Lietuvių Prekybos Namai

PARDUODAMOS PREKĖS IŠ FABRIKO, TIESIOG Į JOSŲ NAMUS

Mūsų prekyboje nėra pasenusių, sudulkėjusių, ar brokinų prekių. Mes parduodame pirmos rūšies prekes, garantuodami 5 metams.

Dabar turime YPATINGĄ pasiūlymą: spyruoklinių matracų, miegamųjų baldų, kilimų, elektrinių dulkiųsiurblių.

Vatiniai matracai, visų dydžių, kitur parduodami po \$19.00, pas mus \$ 9.00

Spyruokliniai matracai, visų dydžių ir spalvų, kitur po \$29.00, pas mus \$ 16.00

Spyruokliniai matracai, 250 spyruoklių, kitur po \$39.00, pas mus \$ 19.00

Spyruokliniai matracai, įvairiausių spalvų ir dydžių, kitur po \$45.00, pas mus \$ 29.00

Matracų pardavimas šiomis kainomis galioja tik mėnesį. 3 dalių ažuolinis miegamasis, walnut ar šviesos spalvos, kitur \$220.00, pas mus \$139.00

2 dalių svečių kambario baldai, Nylon, vilna, kitur \$300.00, pas mus tik \$199.00

Skalbiamosios mašinos, su aliuminio skalbimo įtaisais, pas mus tik \$ 89.00

Elektriniai dulkių siurbiai: Hoover, Eureka, Westinghouse, pas mus tik \$ 29.00

Vilnoniai kilimai, 9x12, įvairių spalvų ir rūšių, pas mus tik \$ 69.00

El. šaltuvai: Westinghouse, Norge, Seval ir daug kitų, nuo \$149.00

9x12 linoleumai, įvairių spalvų, reguliariai parduodami po \$9.00, pas mus \$ 5.50

Supamosios kėdės, įvairių spalvų, plastikos ar vilnos, reguliariai parduodamos po \$39.00, pas mus \$ 19.00

Be to, didelis pasirinkimas vaikų lovų, vežimėlių, stalių, lempų, radio aparatų, televizijų ir daug kitų prekių. LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI — didžiausia lietuvių baldų įmonė Chicagoje, užimanti 15.000 kv. pėdų plotą.

Visos kainos sužymėtos prekėse, be užsiprašymo. Prekės pristatomos iki 150 mylių už Chicago, ta pačia kaina.

FURNITURE CENTER

3222-24-26 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. Victory 2-4226

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

Prekyba atidaryta: Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vakaro. Kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais 10 v. ryto iki 5 v. vak. Sekmadieniai perkantiems neskaitymo pardavimo taksu.

c) Futbolas (soccer) vyrams.

d) Krepšinis vyrams ir motėrimams.

e) Tinklinis vyrams ir motėrimams.

f) Lauko tenisas.

Vyrų vienetas ir dvejetas, motėrų vienetas ir dvejetas ir mišrus dvejetas.

g) Stalo tenisas.

Vyrų komandinis (komanda iš 3 asmenų); motėrų komandinis (komanda iš 2 asmenų);

Vyrų vienetas, vyrų dvejetas, motėrų vienetas, motėrų dvejetas ir mišrus dvejetas.

h) Šachmatai

Lietuvis žurnalistas laisvinimo bare

LŽS Pirmininkas apie Sąjungos veiklą ir talką laisv. veiksniams

Lietuvių žurnalistų Sąjungai išrinkus naują valdybą, ELTA kreipėsi į jos pirmininką V. Rastėnį su klausimu:

— Kaip lietuvių žurnalistai mano dar daugiau prisidėti prie kovos dėl Lietuvos išlaisvinimo, ypač per užsienio spaudą?

Į jį gautas toks atsakymas:

— Lietuvos reikalą judinti nelietuvių pasaulio spaudoje, ypač įtakinguosiuose laikraščiuose, yra ne vien mūsų žurnalistų, bet apskritai visų dabar svetur gyvenančių lietuvių inteligentų uždavinys. Lietuvių žurnalistas, jeigu jis, sakysim, net ir turi ryškesnių gabumų ar bent daugiau praktinio patyrimo spaudos darbe, bet jeigu jis dar nemoka visai gerai rašyti atitinkama svetima kalba, nelietuvių spaudoje yra lygiai tiek pat vertas ir lygiai tiek pat gali, kiek ir kiekvienas tokio pat išsilavinimo lietuvis. O ir išmokus, net ir tobulai (jei tati iš viso galima ne iš mažens pradėti svietimos kalbos mokytis), beveik nematyti praktiškų galimybių mūsų vyresnės kartos žurnalistams tapti nelietuviško spaudos žurnalistais, t. y. tos spaudos redaktorais ar bent nuolatiniiais bendradarbiais. Žurnalisto vardas, nors ir visiškai pelyntai kam mūsų pačių tarpe pripažintas, į nelietuvių spaudą savaime dar neveda. Pagaliau, nėra ir būtina, kad mes tik savo parašytas bei pasirašytas straipsniais gintume pasaulio spaudoje Lietuvos bylą. Dar geriau, kai tai daro patys įvairių kraštų žurnalistai. Tad svarbu yra tik pasiekti, 1. kad tie žurnalistai panorėtų ar bent sutiktų Lietuvos reikalą palankiai pasprase rašyti, 2. kad jie būtų teisingai ir tikslingai bei išsamiai painformuoti. Tam yra būtinos pažintys bei ryšiai. O pa-

žinčių ir ryšių užmezgimas nėra monopolinė žurnalisto specialybė. Nelietuvių žurnalistas beveik noriau informuosis iš politikos veikėjo, iš ekonomisto, iš kurios kitos srities specialisto arba iš šiaip visuomenėje autoritetą turinčio asmens, kaip iš tiesioginio šaltinio, negu iš profesinio kolegos, kuris jo akyse yra tik informacijos laidininkas. Tiesa, kartais žurnalistui gali susidaryti specialių progų sueiti į pažintį su gyvenamojo krašto žurnalistais. Tas progas kiekvienas mūsų žurnalistas yra skatinamas išnaudoti. Bet ne mažiau turi tokių progų įsiekoti ir visi kiti.

Informacinei medžiagai ("žaliavai") parūpinti irgi mažai vien "gabių plunksnų". Tam reikia ir atitinkamos priemonių organizacijos. O tai jau ne vien žurnalistų ar net kartais ir visai ne žurnalistų specialybė. Kad būtų aiškiau, imkim pavyzdžių bet kokią informaciją įstaigai ar agentūrai. Jos darbo būtinai elementai yra ne tik duomenų rinkimas bei jų atitinkamas išdėstymas, bet ir lėšų organizavimas, ir patalpų bei rašomųjų priemonių parūpinimas, ir perrašinėjimas, ir multiplikavimas ekspedicija, adresų komplektavimas ir t. t. — vis tai dalykai, kurie reikalauja visai ne žurnalistinės specialybės. Tokius darbus gali atlikti ir žurnalistai, bet gali ir kiti. Informacinės medžiagos gaminimo proceso tik dalyje tėra reikalingi vadinamieji žurnalistiniai sugebėjimai.

Čia siūlosi klausimas: gal Lietuvių žurnalistų Sąjunga turėtų suorganizuoti kokį Informacijos Biūrą, kurio tikslas būtų apūpinti mums rūpima informacine medžiaga nelietuviškąją spaudą arba bent apginkluoti ją visus tuos lietuvių, kurie ryžtasi ir

turi progos susidaryti pažinčių bei ryšių su nelietuviškoje spaudoje ar politikoje įtakingais asmenimis?

Tas klausimas jau yra kilęs mūsų žurnalistų ir net valdybos narių tarpe. Bet vyrauja nuomonė, kad tai nebūtų racionalu. Visų pirma, mes jau turime Informacijos Tarnybą prie VLIKo ir Informacijos Centrą prie Amerikos Lietuvių Tarybos, neskaityt eilės kitų toje srityje tą ar kitą jų darbų dalį atliekančių institucijų. Šios institucijos jau turi informacinei medžiagai ruošti ir pateikti organizuotas priemones. Gal tam darbui reikia grynai žurnalistinės talkos? Pašom, jei tik yra fizinė galimybė tokią talką racionaliai plačiau organizuoti ir naudoti.

Antra vertus, žurnalistų Sąjunga nėra ir neturėtų būti dar viena "Lietuvos Išlaisvinimo Organizacija." Jos paskirtis, mano nuomone, yra visai kita: spaudos darbai būtinų techninių, intelektualinių ir moralinių kvalifikacijų palaikymas bei tobulinimas, etinių spaudos papročių saugojimas bei lygio kėlimas ir žurnalistų darbo sąlygų grynimas bei siekimas pagal galimybes jas gerinti.

Žurnalistų Sąjunga, apimanti visokių pažiūrų spaudos bendradarbių, buvo Lietuvoje, turėtų būti ir dabar profesinio pobūdžio organizacija. Net tiek profesinio-ekonominio, kiek profesinio-moralinio pobūdžio. Moralinis bruožas mūsų žurnalistų Sąjungai buvo daug daugiau būdingas nei ekonominis ir Lietuvos. Juo labiau čia jis turi vyrauti, kadangi jis šiose sąlygose dar reikalingesnis. Be to, ekonominė sritis mažai tėra ir perspektyvų, nors "išsikvoti" bei nedaug tėra ir teisės iš

skurstančios lietuviškos spaudos ekonominių gėrybių reikalauji...

Minėtų tikslų mes manome siekti glaudžiai santykiuodami ir savo tarpe diskutuodami būdus, kaip šiose sąlygose geriausiai išsilaikyti reikiame lygyje. Juo geresnis bus spaudos bendradarbių lygis, juo geresnė bus ir spauda. Turju galvoje mūsų, lietuviškąją spaudą. O ji juk taip pat yra viena iš svarbiųjų priemonių Lietuvos išlaisvinimo kovoje. Tad čia greičiausiai ir bus tas specifinis būdas, kuriuo Lietuvių žurnalistų Sąjunga, kaip organizacija, galės savitai prisidėti prie bendrosios išlaisvinimo kovos.

Į kitus išlaisvinimo kovos veiksmus Sąjunga, kaip atskiras vienetas, mano supratimu, neturėtų savo vardu eiti. Mūsų yra pusantro šimto. Gal dar koks tuzinas — deja, kaip tik žymių lietuvių žurnalistų — formaliai tuo tarpu nepriklauso Sąjungai. Mes visi esame, PLB įstatų žodžiais tariant, pilnaiteisiai lietuvių. Dalyvauijam visuomeninėse, politinėse organizacijose, nebe nuo šiandien tiesiogiai ar tarpiskiai esame įsijungę į Lietuvos bylą ginančias organizacijas, talkininkaujame tuose darbuose, kuris reikalingas. Neatrod, kad užsimojus dar ką nors specialiai žurnalistų Sąjungos vardu daryti, mūsų jėgų padaugėtų ir ką daugiau vien dėl to galėtum nuveikti. Greičiau tai įneštų į darbą daugiau painiavos, nei pagalbos.

Tiesa, jei kur atskiras reikalingas atlikti kokį dar nedirbamą ir savo pobūdžiu Sąjungai, kaip organizacijai, tinkamą bei įmanomą darbą, aišku, mes stengsimės jį atlikti. Jau ir dabar vieną kitą tokią darbą esame numatę. Bet principas, manau, pasiliks toks: žurnalistai, kai jie veikia kaip žurnalistai, yra visuomeninio bei politinio darbo talkininkai, gal jo net tam tikrų šakų vykdytojai, bet ne planuotojai ar vadovai. Atskiras žur-

JAU IŠEJO DER GROSSE HERDER

Ne man vienam gerai žinoma Herderio leidykla Freiburge im Breisgau, Vokietijoje, Badene, kuri jau antrą kartą išleidžia enciklopediją "Der Grosse Herder". Prieš pirmąjį pasaulinį karą išėjo tos leidyklos trečioji laida "Herdersches Konversations-Lexikon", o po to karo pasirodė ketvirtoji laida, pavadinta "Der Grosse Herder". Kadangi tos laidos laikas sutapo su Hitlerio valdžia, leidyklai buvo įsakyta tą naują leidimą sunaikinti.

Nežiūrint, kad Vokietija dar nevisai atsispeikė po antrojo pasaulinio karo, bet leidykla buvo raginama imtis vėl leisti naują laidą. Mano tikslas yra supa-

nalistas gali būti drauge ir visuomenininkas, politikas, gali dalyvaui ir planavime bei vadovavime, bet tie jo veiksmai jau išeina iš žurnalistų organizacijos ribų. Žurnalistų organizacijos dalykas visų pirma rūpintis pačiais žurnalistais. Jei plunksna yra ginklas Lietuvos laisvei iškovoti, tai žurnalistų Sąjungos uždavinys yra palaikyti bei tobulinti to ginklo vartotojų sugebėjimus bei metodus, o ne strategiją spręsti. Jei žurnalistai būtų lyginami su kovojančios armijos pionieriais, tai žurnalistų sąjungą lygindami su patirties pasidalinimo metodu veikiančiais savitarpiais pionierių pasitobulinimo kursais, bet ne armijos štabu ar to štabo dalimi.

Taigi Lietuvių žurnalistų Sąjunga nėra ir nesirengia būti naujas veiksnys jau esamų išlaisvinimo kovos veiksmų tarpe. Žurnalistai yra ir bus esamųjų veiksmų talkininkai, bet individualiai, Sąjunga yra visų pirma tam, kad tų individualių talkininkų pajėgumas išsilaikytų ko augštesnė formoj, ir jų talka tuo būdu būtų vaisingesnė.

žindinti skaitytojus su tuo leidiniu, kadangi pakviestas vesti trečiosios laidos, vadinasi "Herdersches Konversationslexikon" lenkų ir rusų skyrius, įtraukiau ir liuanistiką.

Išvėlgęs į dabar išėjusį pirmąjį tomą "Der Grosse Herder" užtikau Andrių Pulgi, gimimo datai pridėta jo kūrinių charakteristika. Toliau seka A. Baranuskas, vyskupas, su jo Anykščių šilėlio apibūdinimu. Nepraleistas ir J. Basanavičius, kurio kaip politiko ir Lietuvos patrioto veikla ypatingai pažymėta. Netenka abejoti, kad ir sekančieji tomai neatsilikis tuo atveju ir patiekis šį tą iš liuanistikos.

Kiekvienas "Der Grosse Herder" tomas turi 768 puslapius su gausiomis iliustracijomis ir įrishts į dailę viršelį.

Visi dešimt tomų kaštuoja 355 vokiškas markes arba 85 dolerius. Man tarpininkaujant, galima įsigyti, mokant kas mėnuo tris dolerius.

Dabar pasirodė pirmas tomas, apimamas raidė A ir B iki Bittersalz, ir dešimtas tomas.

Skaitytojams gali atrodyti keista, kad po pirmojo tomo išėjo dešimtas. Devyni tomai apima, mat, abėcėlės tvarka viso pasaulio medžiagą, o dešimtas priskirtas traktatui "Der Mensch in seiner Welt" (Žmogus pasaulyje).

Dr. J. Januškevičius, 213 Fairview Str. Riverside, New Jersey

DAR NEVĖLU.

bet veikiai gali būti PERVĖLU, norint įsigyti rinktinę rašomąją mašinėlę lietuvišku arba amerikonišku raidynu.

Rašomosios visų geriausių firmų, o jų tarpe garsiosios "Smith-Corona", gaunamos išsimokėtina.

V. BARTKUS

712 E. 92 St., Cleveland 8, Ohio. TEL.: LI 1-6716

TAUPO LAIKĄ

JŪSŲ PATARNAVIMUI

MAŽIAU KAIP 1 CENTAS PER VALANDĄ

... jūsų namų telefonas

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

ŽYDAI IR BOLŠEVIZMAS

J. VILIUSIS

Čia Kremlius, išnaudodamas tą daugumos pichologinį momentą — pradėdamas akciją prieš žydus — šauna vėl du kiškus: įsigyja daugiau simpatijų vokiečių masėse ir užmaskuoja vidaus negalavimus, sutinkamus eksploatuojant šalies turis ir naikinant prieš nusistačiusį elementą. Ir Bonn'os valdomoje vakarų Vokietijoje gyventojų dalis gali patydomis pritarti antisemitizmo akcijai ir mažiau simpatizuoti vakarų demokratijoms. To nori Kremlius!

Be tų trijų pagrindinių priežasčių gal yra ir daugiau motyvų, paskatinusių Kremlį visai šaltai panaudoti tą neskaitlingą žydų koloniją — apie 2.500.000 — savo politikos reikalsams. Ateitis parodys!

Kai kas yra tačiau tos nuomonės, kad generalinio antisemitizmo už geležinės uždangos bendrai nėra. Tai esą tik Kremliaus iktatūros vidaus politikos manevrai, pritaityti saviems reikalsams. Įžiūrima vėl keletas pagrindinių priežasčių.

Pirma — tai kaltininkų įsiekimas, kad pateisintų prieš visuomenės masės bolševikinės sistemos administracinius ir ekonominius negalavimus.

Antra — tiek pas save, tiek satelituose, sunaikinti įtakingus visuomenėje ir komunistų partijoje asmenis, kurie, kaip autoriai bolševikinio režimo, jaučiasi turi daug teisių į jo vaisius — į valdymą. Sunaikinus vietos vadus ir autoritetus, valdžios centras nukrypsta į Maskvą ir apsaugoma nuo partojimo Jugoslavijos titizmo. Juk ir Tito atskreipė prieš Maskvą ne dėl kokių nors principų skirtumo, bet dėl to, kad jautėsi pats turįs daugiausia teisių į Jugoslavijos valdymą. Asmeninė ambicija! Kaip buvęs

Stalino mokinys jis laiku susigriebė ir išgelbėjo savo kailį.

Trečia — paprasta kova dėl valdžios pačiose viršūnėse.

Negalima visiškai nuneigti, kad tos nuomonės neturėtų pagrindo! Pastebima, kad ta pati pavienių žydų likvidacija dar atliekama iš dalies tų pačių žydų rankomis, kurie iki paskutinių laikų dar užimę augstus valdžios postus. Labai metasi į akis ta aplinkybė, kad tos pirmos žydų aukos tai vis būvę augšti valdžios pareigūnai: buvę ministrai, buvę finansų tvarkytojai, buvę pramonės vedėjai, buvę užsienio prekybos atstovai, buvę žymūs komunistų partijos vadai. Ir nė vieno paprasto mirtingo! Gali kai kas čia man pastebėti, kad apie paprastus nepranešama. Taip, nebūtų skelbiamos gal būt jų pavardės, bet nors bendras nukentėjusiųjų skaičius prasiskverbty viešumon!

Išvartytas iš Maskvos Izraelio ambasadorius Eliashov, Stockholmo žurnalistams pareiškė, kad Rusijoje nesijaučia antisemitizmo tiesiogine to žodžio prasme. Esą, tai tik kaltininkų įsiekimas nepasisekimams pateisinti. Tai patvirtina ir ta aplinkybė, kad paskutinėje UNO sesijoje Čekoslovakijos delegacijai vadovauja žydas David. Be to, tos pat Čekoslovakijos užsienio reikalų ministeriu vis dar tebėsėdį žydas Dr. Gertrud Sekaninova, buvusi Slanskio ir Clementis, pakartų Pragoje, bendradarbė. Pagaliau Vengrijoje, kur šiuo metu vyksta, rodos, patys stambiausi žydų persekiojimai, vis dar sėdi bosas žydas Rakosi valdžios priskyje su savo skaitlinga gimine.

Skverbiasi ir trečia nuomonė. Tai ta, kad antisemitizmo įspūdį sudaryti yra užintere-

suotas pats Kremlius, dėl jau augščiau minėtų trijų pagrindinių politinių tikslų. Pragos teismas ir kiti priešžydiški veiksmai turėjo tai tik viešai ir įtikinančiai pademonstruoti!

Ar šiandien yra tikras antisemitizmas sovietiniame bloke, ar tik žydiškų viršūnių genėjimas, parodys tolimesni reiškiniai ir tyrinėjimai. Kad tame milžiniškame kacete jau seniai naikinamos ištisos tautos, tame skaičiuje galbūt ir žydų, niekam ne paslapstis, išskiriant galbūt tik vieną Eleonorą Rooseveltienę, kuriai vis dar trūksta "konkrečių įrodymų". Gerai, kad laisvas pasaulis pagaliau susiprato ir imasi rimtų žygių užkirsti kelią tam genocidui!

IV

Saryšyje su besireiškiančiais antisemitizmo simptomais už geležinės uždangos ir dėlto žmonijos sukelta akcija gelbėti žydus, krinta į akis kitas reiškinys, kažkodėl, gal smoningai, mažai diskutuojamas viešumos, — tai pernelyg gausus žydų dalyvavimas kiekviename revoliuciniame bolševikų judėjime, lažiausia vadovaujamoje rolė. Jų pastangomis įvedami bolševikiniai režimai pokariniais laikais Rusijos satelinėse valstybėse, jas perduodant visiškai Kremliaus despotijai. Aišku, kad tokiais atvejais visos augstos valdžios funkcijos pasidalinamos tarp savęs, visai neatsižvelgiant į šalies tautines ambicijas ir gyvybinius reikalus. Ryškiais pavyzdžiais gali būti Čekoslovakija ir Vengrija. Pastarojoje 90% pareigūnų valdžios priskyje yra žydai su jos bosu žydu Rakosi, kaip prezidentu, nežiūrint, kad čia žydai sudaro tik neskaitlingą mažumą!

Bolševizmo istorija Rusijoje, pradedant 1917 m. ir vėliau, duoda dar ryškesnį vaizdą apie tos utopijos kilmę ir jos pionierius. Dėlto, nesigilinant į smulkmenas, pravartu šioj vietoj prisiminti tik keletą charakteringesnių davinų iš tų laikų.

1917 m. Rusijoje buvo priskaitoma apie 160 milijonų gyventojų, kurių apie 5% buvo žydai, arba apie 8 milijonus. Tačiau trečdalis jų tuoj pasidarė naujos, jau bolševikinės Rusijos valdininkais. Pačioje administracijos viršūnėse atsirado apie 85% žydų, dažnai pakeistom, rušiskai skambančiom pavardėm. Matomai, patiems žydams buvo nepatogu demonstruoti administracijos žydiškumą prieš rusišką visuomenės daugumą. Kaip kuriozas skamba, kad žyda vadinti žydu buvo laikoma nusikaltimu!

1918 m. bolševikų partijos centralinį komitetą sudarė 12 asmenų, kurių 9 buvo žydai: Trotskis (Bronstein), Zinovief (Apfelbaum), Larin (Lurie), Uritskis, Volodarskis, Kamenef (Rosenfeldt), Smidovitch, Sverdeof (Yankel), Stecklof (Nakhmkes). Skliausteliuose paduodamos jų tikros pavardės. Kiti trys buvo rusai: Lenin (Ulianof), Krylenko ir Lunatcharskis.

Ministerių kabinete, vadinamam tada "liaudies komisarių taryba", iš 22 asmenų buvo 3 rusai, 1 gruzinas, 1 armėnas ir 17 žydų, arba 77%. Ne žydai buvo: pirmininkas arba prezidentas — Lenin (Ulianof) — rusas; komisaras užsienio reikalsams — Tchitcherin — rusas; švietimo komisaras — Lunatcharskis — rusas; tautybių komisaras — Stalin (Djugaschvili) — gruzinas; žemės ūkio komisaras — Protian — armėnas. Visi kiti žydai: ekonominės tarybos kom. — Larin (Lurie); maisto kontrolės kom. — Schlichter; armijos ir laivyno kom. — Trotskis (Bronstein); valstybės kontrolės kom. — Lander; valstybės turtų kom. — Kaufmann; darbo kom. — V. Schmidt; socialės pagaibos kom. — Kniginen (E. Lilina); tikybų kom. — Spitzberg; vidaus reikalų kom. — Zinovief (Apfelbaum); higienos kom. — Anvelt; finansų kom. — Izidore Gukovski; spaudos kom. — Volodarskis; rinkimų kom. — Uritskis; teisingumo kom. I. Steinberg; pabėgėlių kom. — Fenigstein su padėjėjais — Savitch ir Zaslovski.

Centralinis vykdomasis komitetas susidėjo iš 61 nario, kurių buvo 5 rusai, 6 latviai, 1 vokiečiai, 2 armėnai, 1 čekas, 1 imeretionas, 2 gruzinai, 1 karaimas, 1 ukrainas ir 41 žydas! Reiškia ir čia 67% žydų!

Garsi Maskvos čeka (ypatingoji komisija, vėliau vadin. G.P.U., NKVD ir dabar M.V.D.) su lenku Dzeržinskiu, o vėliau su žydu Yagoda priskyje, pirmomis bolševizmo dienomis Rusijoje pasiuntė apie 10 milijonų žmonių į aną pasaulį. Iš 36 jos sudėties narių buvo 1 lenkas, 1 vokiečiai, 1 armėnas, 2 rusai, 8 latviai ir 23 žydai, arba 64%.

Visa caro šeima buvo išžudyta 1918 m. žydų Yurovski su padėjėjais — Goloschtchokin ir Voikof Ipatiewo name, Orenburge, žinoma, su žinia iš sutikimu augščiau minėtos liaudies komisarių tarybos.

Porevoliuciniam Rusijos, jau bolševikiniam režimui dar ilgą laiką matome ištisą eilę žydų surusintom pavardėm augstose administracijos vietose. Žemiau paduodam sąrašą tokių dažniau figūravusių ir pagarsėjusių asmenų. Skliausteliuose pažymima jų tikra žydiška pavardė:

Trotskis (Bronstein), Stecklof (Nakhmkes), Martof (Zederbaum), Zinovief (Apfelbaum), Kamenef (Rosenfeldt), Dan (Gurevitch), Ganetski (Fuerstenberg), Parvus (Helphand), Uritskis (Padomilski), Lenin (Lurie), Borin (Nathansohn), Movitnof (Zibar), Bogdanof (Silberstein), Garin (Garfeld), Suchanof (Girnel), Kamnelef (Goldmann), Sagersky (Krochmann), Riananof (Goldehbach), Solutezeif (Bleichmann), Piatnitski (Zirvin), Akelrod (Orthodox), Glazunof (Cchultze), Zuriezain (Weinstein), Lapinsky (Loevensohn) ir t. t.

1918-1919 m. iš 556 svarbiausių valdžios pareigūnų Rusijoje buvo 457 žydai. Taigi 82%!

(Bus daugiau)

VYDŪNAS

(Pabaiga)

Situ pseudonimu velionis Lietuvoje buvo daug daugiau žinomumas, negu jo paveldėta pavardė: Storostas, bet ne Storosta arba Starosta, kaip kai kuriuose rašiniuose arba laikraščiuose teko matyti.

Vydūno žymiausias scenos veikalai yra: Amžina Ugnis, Mūsų Laimėjimas, Jūrų varpai, Vergai ir Dykiai, Žvaigždžių Takais, Likimo Bangos, Gaisras.

Populiariausias jo veikalas yra dramatiška, trijų dalių aida "Prabotų šešėliai", Schatzen der Ahnen, kaip vokiškai ji pavadinta. Čia Vydūnas rodo lietuvių tautos istorinį kelią, būtent lietuvių tautinės sąmonės silpnėjimą, visišką prigesimą ir prigesusios sąmonės atsivertimą. Veikale jis ragina lietuvius kulti kūrėją kovą, j sau žmoniškumą, nevergauti savo ir kitų užgaidoms bei geiduliams, gyventi kilniais idealais.

"Amžina Ugnis" yra trilogija su prologu ir epilogu, atskleidžianti Lietuvos krikšto laikus. Čia sprendžiama religijos problema. Autorius reiškia nuomonę, kad laikui einant primityvinė religija gali būti pakeičiama augstesnės religijos. Bet tai turi vykti pamažu, įtikinimu, bet ne kardu ir ugnimi.

Šitas veikalas yra puošniausias ir didžiausias Vydūno kūrinys. Bet dėl savo abstraktiškumo ir grynai vydūniškos filosofijos, jis gal yra sunkiausiai suprantamas ir mažiausiai patraukia klausytojo dėmesį, negu tie veikalai, kur autorius rodomi konkretiškesni gyvenimo įvykiai.

"Gaisras" yra penkių veiksmų tragiada (tragedija) su prologu ir epilogu. Ji parašyta po pirmojo pasaulinio karo. Čia, šito karo fone, Vydūnas vaizduoja lietuvių ir vokiečių kultūrų susidurimą.

Savo dramatiškuose veikaluose Vydūnas išklaia tauraus žmoniškumo principą. Jis čia pasireiškia nepasiekiamu idealu. Jo atvaizduojamieji senovės lietuviai yra augščiausios moralės ir tėvynės meilės simboliai. Visuose savo veikaluose jis ugdo tikrą žmoniškumą, kurio požymis esą sąmonė ir sąvokos žinojimas, kas išskiria žmogų iš kitų sutvėrimų tarpo.

Atsimenu vieną jo veikalo "Mūsų Laimėjimas" pastatymą Klaipėdoje 1920 m. Tada mūsų didysis oponentas iš ankstybiausių laikų, Memeler Dampfbau, rašydamas neblogą recenziją apie veikalą, idėjo pabaigoje šitą reikšmingą posakį: "Matant scenoje Vydūno veikale su kurtus taurius, riteriškus, be vyliaus senosios Lietuvos karžgius, žiūrėtojas tiesiog panarsta tapti pagoniu."

Pirmasis didesnis lietuviškas dramos veikalas "Pasilgimas Veldetojo" buvo parašytas jau 1898 m. Jis vėliau buvo spausdintas pavadinimu: "Pasilgimas". Toliau Vydūnas yra su kūrės keletą komedijų, komedijų, kaip jis jas vadino: "Numanė", "Kur prots" ir "Jonuks mergų bijas". Paskutinė komedija mūsų krašte buvo labai mėgiama. Kai po pirmojo pasaulinio karo Kintuose buvau įsteigęs jaunimo draugiją Rūta ir ji pirmą kartą suvaidino "Jonuką", sutraukė į Kintų parapijos salę nemažiau kaip 500 lankytojų. Tai aiškiai parodė Vydūno populiarumą ankstyvesniuose laikuose.

Vydūnas šitais savo veikalais turėjo didelės įtakos į tuometinį Mažosios Lietuvos jaunimą, iš kurių nevienas užsidėjęs sekti senosios Lietuvos karžgių pėdomis. Mušant lietuvių tautai nepriklausomybės valandai, šita vydūniškai nušiteikusi karta visomis išgalėmis siekė susijungti su Didžiosios Lietuvos broliais, kas 1923 m. sausio

mėn. 15 d. ir įvyko. Lietuvos steigiamo seimo atidarymo proga Vydūnas šitose iškilmėse dalyvavo kaip kviestas svečias.

VYDŪNAS FILOSOFAS

Vydūnas buvo didelio išmoksinimo, gili asmenybė. Velionis iš prigimties linko į filosofiją. Kaip jau minėjau, jis savo studijų metu greta prancūzų ir anglų kalbų, klausė filosofijos, tikių, kultūros, ir meno istorijos bei gamtos mokslus. Eidamas į šaltinius, jis be graikų išmoko ir senąją sanskrito kalbą, ir pats įsigilino į jos filosofiją. Pats išvertė iš sanskrito kalbos senąjį indų veikalą "Bhagavad Gita", kuriame išdėstomi pagrindiniai budizmo tikybos principai.

Iš jo parašytų veikalų reikėtų pažymėti: Tauresnio žmogaus užtekėjimas, Sąmonė, Tautos gyvata, Visatos sąranga, Žmonijos kelias, Slėpinga žmogaus didybė, Mirtis ir kas toliau. Mūsų uždavinys, Likimo kilmė, Gimdymo slėpnyai, Kalėjimas — Laisvėjimas.

Ir pačiuose paskutiniuose laikuose jis rašydavo straipsnius laikraščiams bei žurnalams, išdėstydamas savo filosofines mintis, kaip Daimonai, Žmonija ir Tikyba ir t.t.

Vokiečių kalba jis parašė kultūros istorijos veikalus: Litauen in Vergangenheit und Gegenwart ir Sieben Hundert Jahre deutsch-litauischer Beziehungen (1932 m.). Paskutiniu veikalu jis užsitraukė nacionalsocialistinio III Reicho kerštą ir net buvo įmestas į kalėjimą.

Visa Vydūno poetinė ir filosofinė kūryba remiasi jo sudarytu pasaulėžiūra. Minėtuose filosofiniuose veikaluose jis yra išdėstęs savo filosofijos pagrindus. Vydūno mokslas turi teosofinius pagrindus, tai yra panteistinis pasaulio aiškinimas, tam tikrais atžvilgiais Dievą ir pasaulį sutapdinąs. Savo pažiūrą ir pasaulio santvarką ir į Dievą Vydūnas yra išdėstęs savo veikalė "Visatos sąranga."

Pagrindinis žmoniškumo požymis yra sąmonė, savęs žinojimas. "Savęs žinojimas" anot Vydūno, yra žmogaus požymis. Juo skiriasi žmogus nuo gyvulių ir kitų gyvių. Savęs žinojimas yra žmoniškumo pradžia ir pamatas.

Pripažindamas evoliucijos dėsnį, Vydūnas laiko žmogų ne tik evoliucijos laipsniu, bet ir evoliucijos veiksmu, galinčiu tobulinti savo žinojimą ir siekti paskutinio tikslo. Evoliucijos kelyje reišiasi trys žmogaus pažangos atspindžiai: tikiyba, kalba ir dora. Žmogaus didybė pasireiškianti kultūriniam darbe.

Tautai Vydūnas skiria daug reikšmės. Paveldėdamas praeitį amžių palikimą, tik tautoje žmogus galis tobulėti ir pareikšti pilną savęs jutimą. Moksle, mene ir doroje esą jaučiamą gyvatos plastą. Anot Vydūno tie trys žmoniškumo reišiniai eina tiesiog iš tautos esmės. Tauta esanti tas laipsnis, be kurios atskiras žmogus negalys pasiekti augštesnio savęs žinojimo. Tauta esanti tiek verta, kiek ji tinkanti žmonijos pažangai, žmonijos kūrybos žengimui. Tautos kūrybinė galia glūdi tautos kraujo versmėje.

Tauta kultūriniai išsireiškiantis savo kalba. Kalba esanti tautai tas, kas kūniui yra žadas. Su kalba tauta gyvuojaanti arba nykstanti. Kalba aiškiai paroda, koks yra tautos gyvybės stiprumas. Norint gaivinti tautą, reikiama pirmoje eilėje gaivinti jos silpnėjančią kalbą.

Savo filosofiniuose raštuose velionis lietuvių tautai skiria didelius uždavinius žmonijos pažangoje. Lietuvių tautos uždavinys todėl visuomet bus auginti pagrindines arijų ypatybes, reiš-

kia auginti viską, kas žmones daro kūrybos veiksmu teikti žmoniškumo palaiminimą visam pasauliui. Šituo lietuvių tauta ir pateisins savo būvį.

Niekas negalėjo sutriuškinti Vydūno įsamoninto žmoniškumo įsitikinimą, jo tauraus lietuvių idealą. Šitą nesulaužė nei baisieji pergyvento karo žiaurumai nei pokariniai įvykiai. 1947 m. atsisveikinant jo paklausiau: Ką Jūs manote apie dabartinę politinę padėtį ir apie lietuvių tautos likimą.

— Žiaurus likimas užpuolė lietuvių tautą, gal žiauriausias, kurį mūsų tautai kada nors teko pergyventi — atsakė Prabotų šešėlių autorius. "Bet aš dar vis tikiu į taurų žmoniškumą, kuris galiausiai praslaus pasaulyje ir su juo ir mūsų tautai užtekės skaidresnis rytojas."

Vydūnui švenčiant 60 amžiaus metų sukaktį, jis Lietuvos universiteto buvo pagerbtas: jam suteiktė humanitarinių mokslų garbės daktaro titulą. Sakoma, jog jis šituo pagarbos išreikimu būvęs labai patenkintas.

Vydūnas asmens gyvenime buvo griežtas asketas, abstinencas ir vegetaras. Griežta dieta ir labai tvarkingu gyvenimu jis pasiekė ilgo amžiaus, nors iš prigimties buvo silpno kūno. Gyveno kukliai, turtų nesukrovė. Visas jo dvasinis turas sudėtas jo veikloje ir kūryboje.

Velionis visą savo veiklos amžių gyveno Tilžėje, Mažosios Lietuvos sostinėje, kaip šitas miestas tuomet buvo vadinamas. Iš čia spindulavo jo veikla į visus lietuviškus kraštus.

Užėjus nacionalsocialistinei bangai, Vydūnui daug teko kentėti. Jis nekartą gatvėje buvo iškolkojamas, apdaužomas, jo buto langai buvo išmušti, galiausiai Hitleriškos valdžios buvo įmestas keliems mėnesiams į kalėjimą dėl tariamo prasižengimo deivų parėdyme. Bet niekas jo negalėjo pašalinti iš jo numylėtos Tilžės. Jis dvasioje liko stiprus "kaip ažuolas drūts prie Nemunelio". Kaip toks jis gyveno šitame lietuviškų išmintininkų įkurtame mieste, iš kur jis per Nemuną matė senąjį Raminą, kur ankščiau, jo gyvenimo žydėjimo laikuose, buvo statoma neviena jo misterija ir jo Giedotojų Draugijos balsai skambėjo gražioje Raminio apylinkėse.

Tik 1944 m. spalio mėn., dėl karo veiksmų prie pat Tilžės, Vydūnas buvo priverstas ją aplieisti, išeiti į tremtį, iš kurios jis jau nebegrįžo. Pakeliui, iš Sambijos į laisvą žemę, jis nukrito arba buvo tyčia į vandens nustumtas, iš kurio vos išsigelbėjo. Sirgdamas jis sustojo Pomeranijoje, bet po karo pabaigos, nesąžiningų žmonių įskystas, jis buvo baisiai sumuštas, apvogtas, apiplėštas ir vos gyvas pasiekė Vakarų Vokietiją, kur jis Detmole, sename simpatiškame mieste, rado galutinę sustojimo ir amžino poilsio vietą.

Su Vydūno mirtimi netekom paskutinio Aušros laikų veikėjo, Vydūnas ir jo bendradarbiai sudarė visą lietuvių tautos politinę ir kultūrinę epochą. Tai buvo viltingų kovų ir galiausiai laimėjimo laikas, kaip Vydūnas jį pranašavo savo veikalė "Mūsų Laimėjimas."

Naujoji epocha mūsų tautai yra daugiau negu niuri. Bet jeigu tikėtis mūsų tautos pranašo žodžiams, ir mūsų tautai dar turi užtekėti skaidresnis rytojas.

Dr. M. Anyšas

KAS

UŽSISAKĖ

DIRVA —

TAS NESIGAILEJO!

Skautiškos varžybos

Vyriausiojo Skautininko gegužės mėn. Krivulėje Liet. Skautų. Brolijos Vadija paskelbė SKAUTIŠKO PAŽANGUMO VARŽYBAS. Jomis norima atlikti idealą. Šitą nesulaužė nei baisieji pergyvento karo žiaurumai nei pokariniai įvykiai. 1947 m. atsisveikinant jo paklausiau: Ką Jūs manote apie dabartinę politinę padėtį ir apie lietuvių tautos likimą.

— Žiaurus likimas užpuolė lietuvių tautą, gal žiauriausias, kurį mūsų tautai kada nors teko pergyventi — atsakė Prabotų šešėlių autorius. "Bet aš dar vis tikiu į taurų žmoniškumą, kuris galiausiai praslaus pasaulyje ir su juo ir mūsų tautai užtekės skaidresnis rytojas."

Vydūnui švenčiant 60 amžiaus metų sukaktį, jis Lietuvos universiteto buvo pagerbtas: jam suteiktė humanitarinių mokslų garbės daktaro titulą. Sakoma, jog jis šituo pagarbos išreikimu būvęs labai patenkintas.

Vydūnas asmens gyvenime buvo griežtas asketas, abstinencas ir vegetaras. Griežta dieta ir labai tvarkingu gyvenimu jis pasiekė ilgo amžiaus, nors iš prigimties buvo silpno kūno. Gyveno kukliai, turtų nesukrovė. Visas jo dvasinis turas sudėtas jo veikloje ir kūryboje.

Užėjus nacionalsocialistinei bangai, Vydūnui daug teko kentėti. Jis nekartą gatvėje buvo iškolkojamas, apdaužomas, jo buto langai buvo išmušti, galiausiai Hitleriškos valdžios buvo įmestas keliems mėnesiams į kalėjimą dėl tariamo prasižengimo deivų parėdyme. Bet niekas jo negalėjo pašalinti iš jo numylėtos Tilžės. Jis dvasioje liko stiprus "kaip ažuolas drūts prie Nemunelio". Kaip toks jis gyveno šitame lietuviškų išmintininkų įkurtame mieste, iš kur jis per Nemuną matė senąjį Raminą, kur ankščiau, jo gyvenimo žydėjimo laikuose, buvo statoma neviena jo misterija ir jo Giedotojų Draugijos balsai skambėjo gražioje Raminio apylinkėse.

Tik 1944 m. spalio mėn., dėl karo veiksmų prie pat Tilžės, Vydūnas buvo priverstas ją aplieisti, išeiti į tremtį, iš kurios jis jau nebegrįžo. Pakeliui, iš Sambijos į laisvą žemę, jis nukrito arba buvo tyčia į vandens nustumtas, iš kurio vos išsigelbėjo. Sirgdamas jis sustojo Pomeranijoje, bet po karo pabaigos, nesąžiningų žmonių įskystas, jis buvo baisiai sumuštas, apvogtas, apiplėštas ir vos gyvas pasiekė Vakarų Vokietiją, kur jis Detmole, sename simpatiškame mieste, rado galutinę sustojimo ir amžino poilsio vietą.

Su Vydūno mirtimi netekom paskutinio Aušros laikų veikėjo, Vydūnas ir jo bendradarbiai sudarė visą lietuvių tautos politinę ir kultūrinę epochą. Tai buvo viltingų kovų ir galiausiai laimėjimo laikas, kaip Vydūnas jį pranašavo savo veikalė "Mūsų Laimėjimas."

Naujoji epocha mūsų tautai yra daugiau negu niuri. Bet jeigu tikėtis mūsų tautos pranašo žodžiams, ir mūsų tautai dar turi užtekėti skaidresnis rytojas.

Dr. M. Anyšas

KAS

UŽSISAKĖ

DIRVA —

TAS NESIGAILEJO!

NAUJAS SKAUTŲ VADEIVA AUSTRALIJOJE

Vyriausiasis Skautininkas Krivulėje praneša, kad Australijos Rajono Vadeiva sktn. Vytautas Neverauskas, jo paties prašymu atleistas iš šių pareigų nuo š. m. balandžio 23 d. Jam reikiama padėka už nuodirbtą darbą. Naujuoju to rajono Vadeiva yra paskirtas pasktn. Juozas Makulis, gyv. — 28 Glenlyon Rd., Brunswick — Melbourne, Vic., Australia. — SKS —

Motinos Diena Chicagoje

Chicago skautų Aušros Vartų tuntas gegužės 3 d. gražiai atšventė Motinos Dieną. Sveikėje dalyvavo ir kalbėjo tunto globėja Daužvardienė ir rąšytoja P. Orintaitė. Močiutės pagerbtos gelėmis ir joms sudainuotos dainos, paskaityta poezijos ir prozos. 24 skautės davė žodį.

Bridgeporto Gražinos skautų draugovė šventė atskirai Motinos Dieną, kurią aplankė tunti-ninkė sktn. E. Strikienė. Pašnekesį apie motinos meilę paskaitė vyresn. sktn. Br. Kviki. Meninė programa buvo graži ir įspūdinga dainomis, į kurias įsitraukė visi sueigos svečiai.

Chicago ir apylinkių skautės ruošiasi skaitlingai dalyvauti šią vasarą Niagaros stovykloje, Kanadoje. Visos norinčios į ten važiuoti raginamos registruotis Aušros Vartų tunte iki gegužės 15 d. Stovyklau vyresniosios skautės ir skautės nuo 16 m. amžiaus.

Aušros Vartų tunto stovykla bus rugpjūčio mėn. antroje pusėje. Joje galės stovyklauti visos šio tunto skautės.

PAS BOSTONO SKAUTUS

Balandžio mėn. 26 d. Bostono latvaitės skautės šventė jų vienetą 3-jų metų sukaktį. Šventėje dalyvavo ir sesės latvaitės sveikino abi Bostono Baltijos vietininkijos draugininkės — vyresn. skitn. D. Barmūtė ir vyresn. skitn. V. Karosaitė, Bostono liet. skautų v-ją atstovavo vyresn. skitn. A. Banavi-

Tik ką pasibaigęs "Skautų Aido" platinimo vėjus įnešė daug sujudimo skautų tarpe. O pastarųjų varžybų paskelbimas be abejo dar daugiau pagyvins skautų veiklą vienetuose.

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skilbmų reikalais:

Baltimore, Md.
Antanas Česonis
1323 Hollins St.

So. Boston, Mass.
Brūnons Kalvaitis,
545 East Broadway.

Brockton, Mass.
Bačulis A.,
9 Broad St.

Chicago, Ill.
Jonas Paplėnas,
4416 So. Hermitage Ave.,
Yard 7-0191

Dayton, Ohio
J. A. Urbanas,
1302 Lamar St.

Detroit, Mich.
Vl. Pauza,
9124 Quincy Ave.

Newark, New Jersey
A. S. Trečiokas,
314 Walnut St.

New York-Brooklyn
Antanas Sodaitis,
57-56, 63rd St.,
Maspeth, N. Y.

Omaha, Nebr.
J. Povilaitis,
5617 So. 31 St.

Waterbury, Conn.
Vladas Varneckas,
2157 N. Main St.

Hamilton, Canada
Antanas Mingėla,
190 Catherine St. S.

Montreal, Canada
Stepas Kęsgaila,
6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada
Jonas Parsėlinas,
62 Pauline Ave.

Welland, Canada
Žukauskas Kazys
87 Thorold Rd.

Anglijoje
Dainora Daunoras
49 Thornton Ave.
Thurnham Green,
London W. 4

Australijoje
Povilas Lukošius,
Box 1665 M, G.P.O.,
Adelaide, S. A.

Australija
P. Ambraza
29 Elsemere St.
Kensington
Sydney

Brazilija
Meldutis Laupinaitis,
Caixa Postal 118
Sao Paulo

Colombia
K. Klastauskas,
Apartado nae 2336
Medellin

Venecueloje
Antanas Diržys,
Avenida Alayon No. 6
Oeste

Maracay, Edo, Aragua

Amerikos atstovė Clare Boothe Luce įteikia skiriamuosius raštus Italijos prezidentui Luigi Einaudi.

JAV VALSTYBĖS DEPARTAMENTAS

Valstybės Departamente išsiplėtimas ir jo veiklos komplikotumas liudija tarptautinę atsakomybę, kuria šis kraštas yra prisijęs po Antrojo Pasaulinio Karo. Įkurtas 1789 metais, kaip konstitucinės vyriausybės pirmasis vykdomasis departamentas, pradžioje buvo visai kuklus. Pirmasis šalies valstybės sekretorius Tomas Jeffersonas, užsienio reikalų politikos reikalus tvarkė padedamas keturių tarnautojų ir trijų Diplomatinųjų Misijų su 16 konsulų, gyvenusių užsienyje.

John Foster Dulles perėmus valstybės sekretoriaus postą, departamento sąstata Vašingtone jis rado 6,000 tarnautojų, o apie 17,000 buvo užsienyje diplomatinės misijos ir konsulatuose visame pasaulyje.

Valstybės sekretorius, šios visą pasaulį apimančios organizacijos šefas, turi svarbiausią vietą Prezidento Kabinete ir yra Prezidento užsienio politikos

šefas. Bostone taip pat gražiai veikia latvių skautų vienetas.

Balandžio 25 d. dvi Bostono kęstutėnų skitys dalyvavo vietoje skautų tradicinėje piligrimoje — Lexingtone.

Su nekantrumu laukiama paskelbiant "Skautų Aido" platinimo vėjus įnešė daug sujudimo skautų tarpe. O pastarųjų varžybų paskelbimas be abejo dar daugiau pagyvins skautų veiklą vienetuose.

IDOMI GAIRELĖ

Aušros tuntas Diepholze, Vokietijoje, leidžia rotatorium spausdintą laikraštį "Gairelė". Šv. Jurgio šventei skirtas Nr. 6 yra pasipuošęs gražiais spausdintais bičiuliams, gerbiamiesiems. Turinyje yra daug jaunatviškos nuotikos rašinių, kelionės į Romą įspūdžių, legendos, A. Daudet — Paskutinioji. Pamoka, vertimas iš prancūzų kalbos, ir apstu kronikos iš Aušros tunto gyvenimo. "Gairelėje" bendradarbiauja ir užjūrio kraštuose gyvenę lietuviai skautai.

— SKS —

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLĖ

Metams tik 3 doleriai.

Rašykite šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

Ten mirsim badu - čia sušaudys...

Beveik visi iš Lietuvos grįžusieji vokiečiai tvirtina, kad partizanų Lietuvoje vis dar yra daug, kad jie esą gerai ginkluoti, turį ir rusiškų ginklų. Tai esą daugiausia jauni vyrai, pasitraukę pas partizanus, steigiant kolchozus arba pabėgusieji nuo trėmimų, nes, kaip jie patys sako: "Ten mirtis ar čia mirtis. Tenai mirsime badu, o čia būsime sušaudyti, — tad geriau mirsime tėvynėje, kovodami."

Kartą du uniformuoti partizanai ėjo pro vieną malūną, kuriame buvo pasislėpę rusai ir stebėjo partizanus. Jiems priėjus, iš malūno iššovė. Vieras parūžanas buvo sužeistas ir krito. Jo draugas šoko į griovį ir pradėjo atsisaukdyti. Bet rusai iš malūno nebeatsakė. Tada partizanai grįžo atgal, norėdami padėti sužeistajam, bet šis jau buvo miręs. Jis paėmė mirusiojo popierius ir kiek palaukęs, nuėjo prie malūno. Priėjęs prie lango, įmetė granatą ir pats pabėgo. Malūne buvo pasislėpę 7 rusai. Vienas jų įmestos granatos buvo sunkiai sužeistas. Likusieji rusai paėmė vieno ūkininko vežimą, padėjo jį į žuvusiojo partizano lavoną ir nuvėžė į Prienuos, kur turgaus aikštėje paguldė. Tai buvo antradienis, o trečadieniais ir šeštadieniais Prienuose yra turgus. Lavonas gulėjo aikštėje iki trečadienio vakaro. Visą savaitę rusai kratė ir sekė šitą kaimą, grasino, kad visą kaimą sudeginsią, bet nieko nerado.

Partizanų lavonai Prienų turgavietėje būvę padėti kelis kartus. Čia juos visi turėjo pamatyti, nes buvo padedami prie įėjimo į turgaus aikštę, kur žmonės turėjo praeiti. Jie gulėdavo po kelias dienas.

Prienuose būvęs vienas lietuvis komunistas, kuris daug prisidėjęs, steigiant pirmuosius kolchozus. Partizanai jį persekiojo ir kartą jis buvo Prienuose gatvėje nušautas. Jį nušovė partizanas, eidamas gatve su viena moterim.

Šiauliskėse pas vieną ūkininką, prie bulvių rūšio, buvusi partizanų slėptuvė. Kaimyno pusbernį apie tai papasakojęs rusams, kurie tuoj atvykę slėptuvę išardė, o ūkininko šeimą suėmė ir išvežė. Bet du sūnūs spėjo pabėgti pas partizanus. Slėptuvę išdavęs berniuką partizanai tuoj suėmė ir jis dingo. Vėliau partizanai atvyko pas jo tėvus ir pareikalavo, kad tėvas ir vyresnysis sūnus išeitų. Tėvas nenorėjo išeiti, o sūnus prašė leisti apsilankyti palatą. Jam buvo leista, — tada jis išlindo pro stogą ir pabėgo. Partizanai, tai pamatę, likvidavo visą šeimą, tik du mažesnius vaikus paliko. Pabėgęs sūnus nuėjo pas

rusus tarnauti kaip stribas.

Lavonai tos šeimos, kurią partizanai buvo likvidavę, taip pat buvo atgabenti į miesto aikštę, bet iškilmingai pašarvoti karuose. Rusai tuo norėjo sukelti žmonėse pasipiktinimą partizanais. Kruvinai partizanų lavonai buvo suguldomi tiesiog ant žemės.

1948-49 m. partizanai platino atsisaukimus prieš kolchozus. Dažniausiai tie atsisaukimai buvo prisegami prie klauonų ar medžių.

Vokiečių pasakojimais, didžiausi trėmimai buvo 1948 ir 1949 metais, bet ir vėliau, iki 1951 m. trėmimai tebevyko, tik mažesniu mastu. Mačiusieji trepmuosius, pasakoja, kad jie, vėžami sunkvežimiais į traukinius, verkė ir šaukė. Kai kurie jų buvo menkai apsirengę, vėlai basi. Kai kur buvo leidžiama pasirošti ir šio to pasiimti, o kai kur paimdavo visai nepasiruosius. Ypač negailestingai buvo elgiamasi su seneliais ir ligonimais. Daug jų pakeliui į Sibirą mirė.

Iš Ariogalos ir jos apylinkių būvę išvežta bent pusė gyven-tojų. Labai daug išvežta iš Butkiškės kaimo, kuriame buvo apie 50 sodybų. Pusė jų liko tuščios. Už Dubysos esančiose vietovėse taip pat labai daug išvežta. Šiluvos pusėj esą ištisi plotai negyvenami, jokio galvijų nesimato, namai tušti, langai ir durys išimti, vaizdas nykus. Viena vietovė Šiluvos link atro-džiūsi, lyg visas kaimas būtų išvežtas. Pačioje Ariogaloje gy-ventojai daugiausia rusai. La-bai daug išvežta inteligentų; gy-dytojų visai mažai bėpalikę.

1948 m. buvo tremiama vie-šai, dabar gi atskiri žmonės visą laiką slapta dingsta. Partizanai žino apie numatomus išvežimus ir žmonės iš anksto įspėja.

Vieną vokiečių, kuri buvo kaip šeimininkė pas vieną mokytoją Lietuvoje, pasakoja, kad moky-tojai yra labai sekami ir kontro-liuojami. Kiekvieną savaitę mo-kiniams ir mokytojams yra po-litinės pamokos. Vienas gimna-zistas visada dežuruoja moky-tojų kambaryje, — klausosi ką mokytojai kalbą. Jis taip pat dalyvauja per mokytojų posė-džius ir pasitarimus. Šitas gim-nazistas turi būti komjaunuolis, už mokytojų sekimą jis gaunąs net 600 Rb. algos mėnesiui. Mo-kytojams esą uždrausta lanky-tis bažnyčioje. Pionieriai visur mokytojus seka fir, pastebėję mokytoją bažnyčioje, praneša partijai ir po to pasitaiko, kad mokytojai permažai domisi ir permažai dalyvauja politinėse pamokose.

Kalėdų švenčių metu mokiniai

turėjo eiti mokyklon, nes ir to-mis dienomis vyko pamokos. Pionieriai vėliau mokinių klau-sinėjo, kas namie turėjęs eglu-tę. Mokiniai buvo raginami kiekvieną dieną lankyti "pionie-rių kambarį", kurio sienos ir baldai buvo apmušti raudona gelumbe. Tenai buvo specialus "pionierių mokytojas", kuris dėstydavo politinį komunizmo mokslą. Šis kambarys buvo di-desnis, kaip klasės. Mokytojai taip pat buvo raginami jame lankytis.

Pionieriai buvo sudarę liau-dies šokių grupes, kurios šoko charakteringus rusiškus šo-kius...

Inf.

Užburta toj Kolumbijoj

Kas seka spaudą, tas ir ne-norėdamas gali susidaryti vaiz-dą, kad Kolumbijoje, ypač Me-delino lietuvių kolonijoje, visuo-meninis bei kultūrinis gyveni-mas šlubuoja.

Tiesa, tuli tendencingi rašei-vos "Drauge" ir "Darbininke", karts nuo karto, painformuoja visuomenę tokiom ar anokiom kiškės kaimo, kuriame buvo apie 50 sodybų. Pusė jų liko tuščios. Už Dubysos esančiose vietovėse taip pat labai daug išvežta. Šiluvos pusėj esą ištisi plotai negyvenami, jokio galvijų nesimato, namai tušti, langai ir durys išimti, vaizdas nykus.

Opus dalykas liesti piliuojan-čias žaizdas, bet dar opesnis rei-kalas kelti viešumon bendruome-nės negeroves, juo labiau, kad sunku nurodyti to piktą tikrąjį priežastingumą, giliuosius šalti-nius. Vieni dalykai tampriai ri-šasi su kitais, gaunasi užburtas ratas, na ir spresk, sveikas klausymą. Nešališkas skaityto-jas, tegu pats daro sau išvadas iš čia paduotų duomenų.

Nuo 1952 m. kovo mėn. 9 die-nos Medelino lietuvių bendruo-menė neturi visuotinio jos na-rių išrinktos Valdybos. Pereitais metais per Tautos šventę (prie kavutės) rinkta bendruomenės v-ba teisiskai neatstovauja visą bendruomenę, ji nelegali — nėra visų bendruomenės narių va-lios reiškęja, vykdytoja. Šitoji yra partikuliari, šeimyninė ir dėlto, gal ir nuosekli jei jos na-riams, atseit, tai bendruomenės daliai yra būtina įstojant ir ati-tinkamus pareiškimus paduoti. Bendruomenėje skilimas yra įvykęs, kaip sakoma, ne dėl "partijų kromelio" (čia partijos nepasireiškia), o be kitko ir grynai dėl kažkokių naujų sta-tutų... Kol vietos valdžia ne-daro kliūčių lietuviams kultūri-niai bei visuomeniniai veikti, reikštis, daug kam atrodo, jog pilnai pakanka P.L. Bendruome-nės, mūsų politinių veiksmų iš-

B. K. Balučio žodis

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

gerbiamas vyras ne tik gražiai huaugo, bet po 60 metų išaugo į buinų ir drūtą ažuolą, kuriuo kiekvienas gali tik pasidžiaugti ir pasigėrėti. Niekam nesarma-ta į jį pasižiūrėti — vis viena, ar jį žiūrėtų lietuvius, ar ame-rikonas. Ir kas mums visiems yra ypatingai smagu — tai tai, kad jis išaugo iš lietuviškos sėk-los amerikoniškoj dirvoje.

Kalbu, žinoma, apie Juozą Ba-čiūną. Nes gi ne kam kitam su-sirinkote šį vakarą, kaip tik jį pagerbti, jam sulaukus 60 gy-venimo metų.

Bet čia man ir bėda. Jūs visi žinote, kad "Joe" yra labai kuk-

lus ir net sarmatlyvas vyras — nemėgsta, kad kas apie jį daug kalbėtų. Žinau tai ir aš. Todėl, nors apie jo nuveiktus gerus darbus galima būtų visą ilgą L i t a n i j ą prikaltėti, visgi aš jo "nesarmatysiu" ir tos il-gos litanijos nekalbėsiu — vie-na, aš ne davatka, tai gal ir ne-pataikyčiau, o antra, — Jūs ir patys gerai ją žinote.

Bet vis viena, pasakyti reikia: gražus ir garbingas jo gyveni-mas buvo. Daugeliu gražių ir svarbių darbų jis nusagstytas. Už tai myli jį lietuviai, už tai gerbia jį ir amerikoniai. Tai ko gi daugiau žmogui reikia? Die-ve duok kiekvienam to sulaukti!

Šiandien, kai jis švenčia savo gyvenimo 60 metų šventę, mes visi nuoširdžiai galime į akis jam pasakyti: "Well done, Joe! Your life's hard battle is hono-rably won!" — lietuviškai ta-riant: "Vyras esi, Juozai! Tavo gyvenimo sunkus mūšis yra gar-bingai laimėtas!"

Bet čia pat noriu ir pastebėti: Kas girdėjo, kas regėjo, kad ka-da nors ir koks nors mūšis būtų laimėtas — be gero generolo? Tokio atsitikimo dar nėra buvę. Taigi ir Joe Bachunas — nors ir apsukrus jis vyrukas — gal nebūtų savo mūšio laimėjęs...

Taigi, mano mieli tautiečiai ir tautietės, šio vakaro toastas, — sekant žinomą griją iš Travi-džiai gerbiama p. Bačiūniene,

Oro jėgų sekretorius Harold E. Talbott (dešinėj) sveikina pa-skirtą U. S. aviacijos štabo vadą gen. Nathan F. Twining (kai-rėj). Vidury gen. Thomas Dresser, štabo vado padejėjas.

kitaip ir nevadina, kaip tik sa-vo "Generolu". "All honor to her!" — kad taip gerai pagelbė-jo jam tą jo gyvenimo mūšį lai-mėti. Todėl neapsiriksime pasa-ke, kad Bačiūno nuopelnai yra ir Bačiūniens nuopelnai. Ba-čiūnui teikiama garbė yra ir jos garbė. "God bless the old good girl!"...

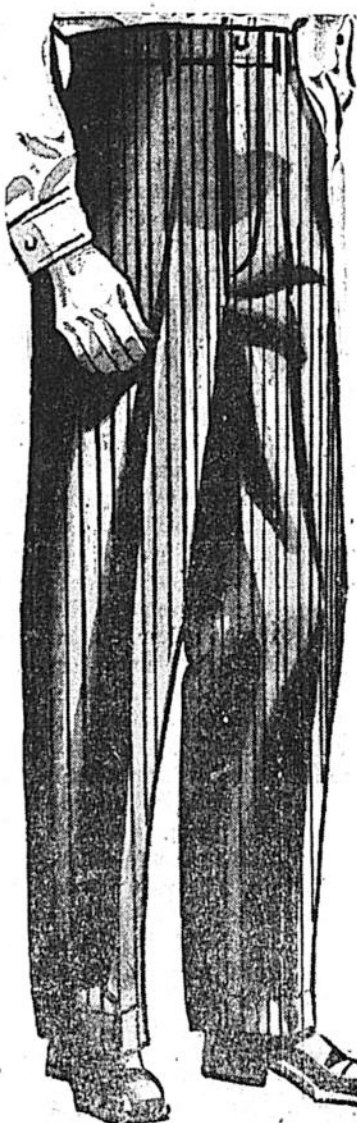
Taigi, mano mieli tautiečiai ir tautietės, šio vakaro toastas, — sekant žinomą griją iš Travi-džiai gerbiama p. Bačiūniene,

V I L T I S
laukia jūsų
talkos!

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

KITAS SPECIALUS PIRKINYS

VYRŲ 6.95 IKI 8.95

Nesuveliamos Rayon

KELNĖS

4.49

Mėgstami Hollywoodo Modeliai

- Vienspalvės Rayon tropiškos
- Languotos Rayon tropiškos
- Taškuotos tropiškos
- Sheen Rayon-Gabardines
- Rayon Gabardines

Spalvos:

- Rausvos
- Rudos
- Žasvai mėlynos
- Mėlynos
- Pilkos
- Žalios

Vyrai! Sutaupykit 2.46 iki 4.46 pirkdami kiekvienas kelnes! Pirmos ir antros rūšies... idealios dabars... vasaros nušioji-mui. Antros turi tokius mažus netikslumus, kad sunku paste-bėti. Naujos vasaros spalvos diržo pločiuose 28-42. Pirkite da-bar — ir sutaupykit.

Pašto ir telefono užsakymai priimami. Saukite Cherry 1-3000
The Hay Co.'s, Basement Men's Clothing Department

Pasiruošę išdėstyti priežastis, kodėl prezidentas Eisenhower pasiūlė užsienių pagalbai \$5,800,000. Iš kairės: senatorius W. F. George, valst. sekretorius J. F. Dulles, bendros apsaugos va-dovas H. Sassen ir senatorius Al. Wiley.

LANKYKITEŠ SAVO KLUBE

Lietuvių Klube, 6835 Supe-rior Ave., klubo nariams ir sve-čiams penktadienį vakarais ešti bulvinių blynų ir žuvies vaka-rienė ir šokiai su gera muzika poje.

Medelliniensis

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIS

HABANA-SENAS MIESTAS

Kuba, didžiausia iš daugybės Vakarų Indijų salų, kurios vadinamos Antilų salomis, ispanų praminta Antilų perlas, o Habana — tu salų Pa-

centralinės Amerikos Yukatano pusiasalį. Toms salomis galima nuvykti ir į Pietų Amerikos Venezuelą.

Pirmutinė sala, kurioje Kolumbas savo pirmoje kelionėje pateko, buvo pakaitomis vadinama Juana, Santiago, Ave Maria, kol pagaliau gražinta jai tikrasis indėnų pavadinimas, Kuba. Ispanijos pasiuntinys Diego Velasquez 1511 metais įsteigė pirmutinį Kuboje miestelį Baracoa. 1515 metais buvo įkurta dar keliolika ispaniškų sodų, ir 1523 metais jau pradėta atvežti į salą negrai-vegiai iš Afrikos.

Pradiniai metai buvo sunkūs naujiesiems kolonistams, nes juos pradėjo užpuolinti jūrų piratai, kada pasklidus žinioms apie atradimą naujo kontinento, iš Europos pradėjo atplaukinti laisvi jūrų bastūnai.

Kai Florida dar buvo ispanų kolonija ir kai šiaurėje angliai jau buvo stipriai įsigyvenę, anglų laivynas dažnai puldinėjo Floridos pakraščius, ir St. Augustino miestą ir tvirtovę šiauriniame gale Floridos. 1762 metais nepajėgęs tos tvirtovės įveikti anglų laivynas nuplaukė į Kubą, užpuolė ir užėmė tvirtovę Santiago de Cuba ir Habana. Kitą metų Paryžiaus sutartimi, Kubą sutiko įkeisti Habana į Floridą, taip Florida atiteko anglams. Tačiau Anglijai pasirodė naudingesnės Bahama salos Atlante, ir 1783 metais gražino Ispanijai Floridą, už tai paimdama iš Ispanijos smulkias Bahamas, pietryčiuose nuo Floridos ir šiaurtyrinio Kubo.

1868 metais Kubos gyventojai pradėjo sukilimą atsisakyti nuo Ispanijos, po to kai U.S. nepavyko Kubą nupirkti. Amerika turėjo sudėjęs daug kapitalų į Kubos pramonę, taigi jai rūpėjo Kubos ateitis ir likimas. 1895 metais vėl kilo ginkluotas gyventojų sukilimas prieš Ispanijos valdininkus; Amerikos privatiniai laivai slapta pristatė ginkluotus kubiečius, dėl Ispanija piktinosi ir protestavo. Tada svarbu buvo paimti ryšius su Kubą, su kuria vedė plačią prekybą ir gavo sau reikalingą cukrų ir tabaką.

Po 1895 metų sukilimo, Ispanijai labiau varžant salos gyventojų laisvę, Amerika kišosi į savo kaimyninės salos reikalus iki tiek, kad 1898 metais nusuntė ten savo karišką laivą "Maine". Vasario mėnesį, Habana uoste, tas laivas staiga buvo susprogdintas ir nuskandintas. Tas įvykis U.S. prie karo su Ispanija, ir taip Kuba buvo išlaisvinta ir tuomet baigta paskutinis Ispanijos valdymas Amerikoje. Toje salų grupėje kitas salutes U.S. pasilaikė sau, kitos liko Anglijos globoje, dar kitos Prancūzijos globoje, bet Ispanija buvo visai išstumta iš visų Vakarų Indijų. Nusikendusiems su laivu Amerikos jūreiviams Havanos uoste pastatytas puikus paminklas.

Zymiausias Kubos revoliucijos vadas skaitomas poetas Jose Marti, kurio 100 metų amžius sukakti minėjo visa Kuba kaip tik tuo metu, kada mes Kuboje laukėmės.

Kaip Kuba mums svarbi pabrėžti 1952 metų prekybos su ja balansas: Po Meksikos ir Brazilijos, Kuba stovi trečioje vietoje importo ir eksporto atžvilgiu, ir metų bėgyje importavsi \$516 milijonų vertės. Kuba eks-

portavo mums, daugiausia cukrų, tabako ir t.t., už \$438 milijonus. Kubos peso lygus U.S. \$1; ten vietiniai ir mūsų pinigai lygiai priimami be skirtumo. Kubos drėgna žemė derlinga ir gerai auga. Didžiausias turto šaltinis yra milžiniškos cukraus plantacijos, ir čia augina geriausius pasaulyje tabakas; kava taipgi gausiai augina, greta įvairių kitokių tropiškų vaisių. Kuba stovi ketvirtyje eilėje tarp pasaulio kraštų savo geležies rūdos išteklių. Kiti jos svarbūs mineralai: varis, manganas, tungstenas ir druska. Gausiai turi reikalingo statybai tautai. Svarbų vaidmenį vaidina ir sava tekstilės pramonė.

Salos gyventojai 74 nuoš. yra balti; kiti maišyti, ir didelis nuosimtis negrų. Kitų salų, į rytus nuo Kubos, yra grynų negrų respublika, Haiti. Šios salos kitus du trečdalius užima Dominikonų respublika. Negrų respublikoj prancūzų kalba, nes ta sala, atimta iš ispanų, per 200 metų buvo prancūzų valdoma. Liberia, Afrikoje, yra antroje pasaulyje negrų respublika, kurią įsteigė iš Amerikos suvažiavę negrų ainiai po to, kai Amerikoje negrai buvo padaryti laisvi.

Sostinė Habana, kaip atvykus į centrą pamatė, yra liūdininkė Ispanijos senesnių laikų didybės dienų. Ją įsteigė kartu su kitomis sodybonimis Diego Velasquez 1515 metais; padaryta sostinė ir galinga tvirtovė, Habana išaugo svarbiausiu Kubos miestu.

Mūsų viešbutis, Sevilla, yra pačioje svarbiausioje miesto gatvėje, to patrioto Jose Marti bulvare, kaip Laisvės Alėjoje Kaune. Kelių minučių eisme nuo viešbučio tams bulvare ir aikštėje pastatytas Kubos kapitoliumas — valstybinis rūmai, panašūs Washingtono kapitoliumą tik gerokai mažesni. Tik ta viena gatvė-bulvaras turi viduryje puošnias spalvuotais akmenimis nutiestą pasivaikšiojimą, abiem pusėm nusodintą žydinčiais medžiais, šonais gi važiavimas į vieną ir į kitą galą. Pietinis bulvaras galas išeina į aikštę prie vandens, skersai kurio matosi Morro tvirtovės didingi pastatai. Kitas bulvaras galas nueina į Marti aikštę ir valstybinius rūmus. Iš tos tvirtovės, kanuolių šūvais saliuojama kiekvienas iš sveturių atplaukias į Habana laivas.

Gavę viešbutyje kambarį tiesiog nustebo jo išvaizda ir įrengimu: Kambarys didelis, dviejų aukštų augštumo, imant amerikoniškų viešbučių ir bendrai kambarių augštį, grindys, be patiesalų, bet išskotos margos spalvuotomis plytelėmis ispanų-maurų stiliuje, sienos taip pat spalvingai nudažytos, gėlėmis išpuoštos. Du langai į lauką, kaip bažnyčios dideli langai. Bet kas įdomu, langai bet stiklų, veneciškais uždangalais nuo saulės dienos metu, ir taip kambarįje būna vėsu, nes oras laisvai cirkuliuoja: Kuboje tai bendra statybos sistema, nes oras šilumą žiemą ir vasarą. Net džiaugėmės toki kambarį gavę, nes tai savotiškai įdomu.

Taip viso miesto didieji namai ir statyti: kambariai labai augšti, ir mūsų viešbutis, 10 aukštų, Amerikoje būtų apie 20 aukštų.

Miesto centro didieji pastatai yra seno Europos stiliaus: visi vienodo augštumo kiekvieno gatvėje, nors kur senieji pastatai centre nugriauti ir jų vietoje statoma nauji, jie jau sugadina linijas, jie statomi moderniško stiliaus ir daug augštesni. Senosiose pastatuose Habanon patekusius ameri-

matosi jų ilgas amžius — trys šimtai metų ar panašiai, ir gerokai aptrupėjęs išlaukinis tinkas.

Visų didžiųjų gatvių šonais namai pastatyti kolonadomis: pusė šaligatvio augšto kolonadų, kuri yra namo dalis, o pusė atviras oras. Taip namai statyti sudarymui gatvėje vaikščiojantiems pavėsi nuo saulės karščio. Tai yra ispanų-maurų stiliaus statyba, nes tais laikais, kai Ispanija pradėjo įsistiprinti naujajame pasaulyje, pati Ispanija buvo buvus kelis šimtus metų karingų mohametonių maurų iš Afrikos okupuota ir jų įtaka Ispanuose buvo palikusi žymių.

Kada Habana minėjo Jose Marti sukaktį, miestas ruošėsi ir puošėsi užgavenį karnavalui, ko lotiniškoje šalyje ir Amerikoje tebeprisilaiko.

Ypatingą dėmesį traukė Habanos gyventojai: visi vyrai veikia vieno, ypač jaunėji, nesioja ūsiukus, kurie yra visi juodi, ir tuo labiausia kubiečiai skiriasi nuo amerikiečių. Žmonės nėra didelio ūgio, bet labai jėdri, ir miestas, nežiūrint šilto klimato, juda dieną ir naktį. Skubumas nepaprastas. Miestas pilnas puikių, gerai prižiūrimų automobilių.

Krautuvės biznį varo įvairių, toje pat krautuvėje ir rūbai, ir suknėlės, ir degtinė paruošiamos, ir visokie kiti dalykai. Visa krautuvė paprastai yra tik atvirus durys sienoje, kurios naktį uždaromos ir užrakintos. Kituose, moderniškesniuose pastatuose, ir krautuvės įrengtos amerikoniškai, su durimis ir langais. Įdomu buvo rasti biznierių tose krautuvėse Lietuvos ir Lenkijos žydų. Šiaip gi, ir gatvėse pilna visokių smulkų-smulkiausių biznierių, vyrų, moterų ir vaikų, visi jie ką nors nesioja, siūlo pirkti. Pažįstami amerikiečiai vaikiai prisikėlė, prašo centų, bet matyt tas draudžiama, nes vaikai prie svetimų nesikabina kai arti eiti vietinių, kurie juos draudžia ir net grasina.

Habana buvo neseniai po revoliucijos, nauja partija buvo padariusi perversmą ir savo prezidentą pastatė, taigi aplink valstybinius rūmus-kapitoliumą dar stovėjo ginkluota kariuomenė ir į kapitoliumą nieko neleidė įeiti.

Senamiestyje gyvenamuose kvartaluose vaizdas prastasis. Namų apačioje smulkutės krautuvės, alinės, kavinės, mėsienės, kur mėsos gabalai parastu būdu kabo ant sienos, nepadengtos, ir pirkėjų atėjus šmaitais pjaustomi. Švaros ten nesimato. Kiti tų namų augštai pilnai prisikimę gyventojų. Naujos miesto sritys, kur statoma moderniški gyvenami namai, turi didelių kaip Floridoje, ir visur gausiai apsidinta gėlėmis ir krūmais.

Mieste daug aikščių, kuriose žydi, žaliuoja krūmai ir gėlės ištisą metų.

Habana, apie 700,000 gyventojų, mažesnis miestas už Clevelandą, turi 8 televizijos stotis ir 21 radio stotį. Be to, muzikos pilnas miestas, nes vaikšto būreliai jaunų muzikantų, visur užsuka, ypač į alines ir restoranus, ir groja.

Įspūdingos čia senosios bažnyčios. Nekalto Prasidejimo katedroje, kuri vadinama ir Kolumbo katedra, sakoma buvęs palaidotas Kristoforas Kolumbas, atvežtas iš Ispanijos, kai ten buvo jo palaikai surasti, 1796 metais, bet 1898 metais jo palaikai pervežti atgal į Sevilę, Ispaniją, ir ten palaidoti. Apie Kolumbą, kai jis mirė po savo didelių atradimų, padavimai sakė, niekas ir neatžymėjęs jo mirties tam mažame miestelyje, kur jis mirė ir buvo palaidotas, ir ilgai jis buvęs užmirštas. Senosiose pastatuose Habanon patekusius ameri-

Brocktone varikliai stipresni

Gal niekur lietuviškasis darbas nesutinka tiek kliūčių, kiek šioje kolonijoje. Ir tas kliūtis samoningai suflaro patys lietuviai, kurių vieni yra Maskvos suklaidinti, o kiti skelbiasi dideliais patriotais, bet ardo ir trukdo vieningas lietuvių pastangas kiekviename žingsnyje.

Nepaisant to, lietuviškasis vežimas rieda visu greičiu. Lietuvių laisvinimo, lietuviybės palaikymo ir šalpos organizavimo krovinių kiekvienais metais išvežamas didesnis ir greičiau, negu ankstesniais metais ar kitose, dargi didesnė kolonijoje. Sutinkamos kliūtys nevertėsi, bet apėinamos. Jos palieka stovėti ir liūdyti tą didelę žalą, kuri daroma kenčiančiai lietuvių tautai. Tai apskunkina traukiamąją jėgą ir reikalauja didesnio įsitempimo, bet vežimo su dideliu kroviniu neįstengia sustabdyti, nes varikliai yra stipresni už stabdžius ar dirbtinai sudaromas kliūtis.

TREMTINIŲ ĮNASAS

Tremtinių įnasas jaučiamas kiekviename lietuviško veiklos bare. Čia jų nėra nedaug, bet veikla gana plati ir sekminga. Jie veikia per savo organizacijas, dalyvauja vietinėse organizacijose ir reiškiasi individualiai. Tremtinių organizacija rūpinasi tik tais reikalais, kuriais nesidomi ar nepakankamai domisi senosios lietuvių organizacijos. Todėl susikirtimų su kitomis organizacijomis nėra. Patys tremtiniai bendroje veikloje reiškiasi vieningai. Nors yra įvairių srovių žmonių, bet srovinių pagrindu nesutarimų nėra. Visiems šviečia augščiausias tikslas — Lietuvos išlaisvinimas ir lietuviybės išlaikymas. Jei patys nesuįsistatė, tai grynai asmeniško pobūdžio ar dėl kiršinimų iš šalies.

Neseniai įvyko tremtinių visuotinis įmetinis susirinkimas, kuriame peržvelgta ligšiolinė veikla. Pirmą tremtiniai kreipėsi į JTO plenumą, kurįs Paryžiuje liūškais Lietuvos išlaisvinimui ir geonide sustabdymo reikalui. Lietuviybės palaikymo srityje išlaikyta šeštadieninė liutuanistinė mokykla, plėstas prie jos anksčiau įsteigtas knygynėlis, suorganizuoti keturi Vasario 16 d. gimnazijos mokinių rėmėjų būreliai. Likusių Europoje tremtinių šalpos reikalui Vasario 16 d. proga skirtas ir suorganizuotas Balso skyrius. Išrinktas Lietuvos laisvinimo reikalams dienos uždavias, kuriuo sudaryta beveik pusė šiai vietai skirtos sukleiti kvotos. Lietuvos kariuomenės šventės dieną suroštas kovotojų dėl Lietuvos laisvės minėjimas ir pasiūta Lietuvos karo invalidams atitinkama pinigine auka. Rūpinantis taip pat savišalpos reikalais, organizuojant paramą mirusių tremtinių šeimoms ir liūg išstiktams tremtiniais. Per Brocktono Lietuvių Tarybą veikta, ruošiant Lietuvos Nepriklausomybės minėjimus, skaudžiąjų birželio įvykių prisiminimą, organizuojant toms progoms radijo pusvalandžius, atsikviečiant padėjusius Lietuvos žvejus. Lietuvių bakūžėje dėtos pastangos, kad kasmet ruošiamos joje lietuvių prisipyrę vilija vežioti po jų natinius klūbus, kurie nepaprastai puikiai įrengti, ir kur tik už prisidėmą prie stato reikia mokėti apie \$2.50 ir daugiau, iš kurių neišeis nepraileidęs \$20 ar \$30. Mus tas neįdomo, taigi apžiūrėję, apvažiavę įdomesnę dalį, patį miestą ir istorines vietas, šio to nusipirkę atminčiai, praleidę pusantros dienos, antrą dieną, vakare vėl išskrido atgal į Miamis.

BALFO SKYRIUS

Balandžio 18 d. Balso skyrius suruošė pobūvį, kuriuo gražiai prisistatė vietos visuomenei ir sukėlė susidomėjimą likusiais Europoje lietuvių tremtiniais bei reikalo organizuoti jiems paramą. Gausiai dalyvaujant seniesiems ateiviams, čigimiams ir naujakuriams, kultūringai pasilinksminant, pasisėkėta, stiprinti lietuviybės ryšiai ir sukleita pinigų šalpos reikalams.

Pobūvio programoje buvo kalbos, linksmoji dalis ir šokiai. Kalbėjo skyriaus pirmininkas J. Samsonas, vicepirmininkas — A. Biekša ir Balso direktorius P. Višėnis. Linksmają dalį atliko stud. V. Zanonis. Išėdamos iš pobūvio vienas biznierių pareiškė, kad jis daug buvo girdėjęs apie Balso veiklą, bet niekuomet taip gerai nesuprato reikalo rūpintis Europoje likusiais lietuvių seneliais, ligonimis ir vaikais, kaip dabar.

Visais pobūvio reikalais rūpinosi skyriaus valdyba, kurią sudaro: pirmininkas — J. Samsonas, vicepirmininkas — Ad. Biekša, sekretorius — A. Berulis, išdėninkas — M. Gofensas, direktorius — S. Mereckienė, J. Tubienė ir St. Gofensienė. Valdyba pasirodė labai veikli, sumani ir rūpestinga. Jos vadovybėje skyrius daug žada šalpos srityje, kuria per paskutinius ketverius metus tik atsitiktinai rūpinosi iš dalies tremtinių komitetas, iš dalies Brocktono Lietuvių Taryba.

Pobūvyje sudaryta šalpos reikalams dol. 233.42. Prie tokio gražaus peleno prisidėjo biznierių aukos įvairiomis gėrybėmis, loiterijos, moterų dovanos paruoštas vaigalais ir šeiminių suumanumas. Iš gauto peleno dol. 200 jau pasiūta Balso centrui. Tai lyg pradžia to didžiojo vaiaus, kurį Balfas paskelbė. Neabejotinai skyrius įsijungs į jį visa savo energija.

Dabar skyrius vykdo narių valkų. Balso nariais norima surinkti visus lietuvius, nežiūrint jų įsitikinimų ir pažiūrų politiniams ar kitais klausimais. Juk Balfas yra nepolitinis ir nepartinė organizacija! Jos tikslas — šalpa, pagalbos organizavimas nelaimės išstiktams lietuviams.

SUDARYTA KVOTA

Jau sudaryta ir pasiūta ALT kvota Lietuvos laisvinimo reikalams. Šiuo reikalu rūpinosi Brocktono Lietuvių Taryba, kuriai uoliai talkininkavo patriotiškosios lietuvių organizacijos. Tuo būdu jau trečius iš eilės mes šioji lietuvių kolonija suklepė po dol. 1,500 politinei akcijai už Lietuvos laisvę. Pagal kolonijos dydį, sudėtį ir nuotaukas tai didelis darbas, kuris galėtų būti pavyzdžiu kitoms kolonijoms.

DIRVA
LAUKIA
JOSŲ TALKOS!

LOS ANGELES

A. KUPREVIČIAUS KONCERTAS

Praėjusį šeštadienį Los Angeles mieste koncertavo pianistas Andrius Kuprevičius. Koncertas praėjo gražiai pasisekimu, nors publikos galėjo būti kiek daugiau. Po koncerto, jo rengėjai, A. Kuprevičiui pagerbti surengė pobūvį Switzerland kavinėje.

LIETUVĖ ILGWU KONGRESE

Už kelių dienų Chicagoje prasideda International Ladies Garment Workers (AFL padalinys) unijos 51-masis kongresas, kurin atstovai suvažiuos iš visos Amerikos. Ši unija apima apie pusę milijono darbininkų (daugiausia moterų). Los Angeles šiai unijai priklauso virš 15,000 narių. Iš Los Angeles į kongresą išrinktųjų atstovų tarpe yra ir viena lietuvė — ponija Stella Batkienė (plačiai žinoma ir lietuviškoje visuomeninėje veikloje), kuri jau nuo 1950 metų sekretoriauja tos unijos skyriaus valdyboje.

VIENERI METAI LIETUVISKAJAI RADIO VALANDELEI

Gegužės 23 dieną sueina vieneri metai Los Angeles lietuviškai radio valandėlei. Valandėlė (kiekvieną šeštadienį) transliuojama per KOWL stotį Santa Monicoj (prie pat Pacifico) nuo 10 iki 10 val. 30 min. Valandėlė išlaikoma, didžiausia dalimi direktoriaus Br. Gedimino pinigais, V. Bakūno — programos vedėjo darbu ir G. Rudelio — reikalų vedėjo apdirimu, tvarkant reikalus su valdžios įstaigomis.

GOGOLIO "PIRSLYBOS"

Vieną iš paskutinių šeštadienių Los Angeles St. Šimkaus choras, danų salėje, pastatė Gogolio "Pirslybos". Publikos buvo daug, parengimas praėjo gerai.

Sekancią dieną choras su savo rėmėjais ir svečiais padarė iškilą į savo dirigento muz. J. Bertolio naująją rezidenciją, kur įvykusiame susirinkime buvo aptarta veikla ateičiai.

LIETUVIAI "SUSIMAIŠE" SU AUTOMOBILIAIS

Paskutinėmis keliomis dienomis visa eilė Los Angeles lietuvių turėjo auto nelaimių ir visi nukentėjo — vieni fiziniai, kiti materialiai. Tų nelaimių paliestieji buvo: Bertulis, Bakūnienė, Jurkanskienė, Mikalauskas.

IŠ ROCHESTERIO

Šv. Jurgio parapijos salėje, Rochesterio, buvo surengtos ALGIUI NAUJOKUI išleistuvės. Jas suruošė Rochesterio tautinių šokių grupė, išleisdama šį savo šokėją į Dėdės Samo tarnybą. Į pobūvį buvo pakviestas

L.T.B. pirmininkas P. Blūdinkas, kuris tarė gražų atsisveikinimo žodį. Savo kalbos pabaigoje, Blūdinkas palinkėjo Algiiui tapti Lietuvos ambasadoriumi svetimauciu tarpe ir garbingai atlikti savo pareigą. Grupės vadovas, STASYS ILGŪNAS, visų šokėjų vardu įteikė juostelę. Vakarą praėjo gana nuotaikingai, nes prie gausių užkandžių negailėta nei muzikos, nei dainų.

Tačiau A. NAUJOKAS, nėra pirmasis su kurio mes atsisveikinome. Kiek anksčiau iš savo tarpo išleidome: A. KURKULI, V. JANKŲ ir J. VYNAUSKĄ. O tik ketvirtą mėnesių atgal mus paliko Alg. DRUSEIKIS ir Arv. GRIGOLAITIS. Išleidę juos visus mes tikrai pajutome, kad šokėjų eilės retėja.

Mes nepaprastai apgailestaujame, netekdami savo draugų, bet kartu ir didžiuojamės, kad mūsų broliūnai patekė į J.A.V. karių eiles su laiku prisidės prie Lietuvos išlaisvinimo.

Visi žinome, kad kario įsipareigojimai yra sunkiausi, todėl prašome Visagalio, kad laimėtų visus jų žingsnius.

Šokėja G.

ENCIKLOPEDIJA PRAŠO FOTOGRAFIJŲ

Lietuvių Enciklopedija bus iliustruojama. Lituanistinei medžiagai, taigi ir iliustracijai, rinkti yra kviečiama lietuvių visuomenė. Šia proga L. E. redakcija kreipiasi į tuos tautiečius, prašydama atsiųsti fotografinius nuotraukų, kas jų turi, kurie yra kilę iš šių Lietuvos vietovių: Adakavas (Tauragės aps.), Aduktis (Svenčionių aps.), Akmenė (Mažeikių aps.), Aleksandravėlė (Rokiškio aps.), Alytus, Alizava (Biržų aps.), Alovė (Alytaus aps.), Alunta (Utenos aps.), Alvitas (Vilkaviškio aps.), Anykščiai, Antaleptė, Antašava, Antazavė, Anuta (Svenčionių aps.), Apytalaukis, Apsas, Ariogala, Andriejavas, Asava (Vilniaus kr.), Ašmena.

Už atsiųstas fotografines nuotraukas L. E. redakcija siuntė joms iš anksto nuosirdžiai dėkoja. Kiekvieno atveju nuotraukos bus grąžintos savininkams, kai tik bus padarytos reikalingos klėsės. Fotografijas, tinkamas spaudai, prašome siųsti šiuo adresu: Lietuvių Enciklopedija, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS

716 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

DĖMESIO! DĖMESIO!

Parduodamas namas, penkių šeimų. Geras investavimas. Tik \$9500. Tuoj įmokėti \$2000. Likusieji nuomos apmokėjimo pagrindu.

Dviejų šeimų, 5 ir 5 kambariai. Tik \$6500. Tuoj įmokėti tik \$1500. Teirautis:

HOWARD TURNER

Telef.: MA 1-4450, MA 1-5088, EV 1-2550 ir WY 1-1255

ISIGYKITE NAUJAI ISLEISTĄ KNYGĄ

RAUDONASIS SIAUBAS

Pabėgusio rusų karininko pergyvenimai ir pasakojimai apie baisų gyvenimą Rusijoje ir okupuotoje Vokietijoje.

Išleido leidykla Dobilas. Kaina \$ 1.25.

Užsakymus prašome siųsti: Edvardui Vilučui,
3736 Pulaski St., E. Chicago, Indiana.

Cleveland IR APYLINKĖSE

TAUTINĖS SAJUNGOS VADOVYBĖS PRANEŠIMAS

Tautinės Sąjungos pirmininkas A. Lapinskas, Juozas Bačiūnas, Marija Sims ir reikalų vedėjas Jonas Vlaisaitis sekmadienį kalbėjo clevelandiečiams. Juos pristatė skyriaus pirm. B. Gaidžiūnas. Pranešimų klausė apie 150 clevelandiečių.

Po pranešimų, kuriuose clevelandiečiai buvo kviečiami į Washingtoną, tam tikslui susirinkusieji suaukojo apie 300 dolerių.

CIURLIONIEČIAI I WASHINGTONĄ

Adv. A. Olis ir Taut. S-gos pirmininkas A. Lapinskas, viešėdami Clevelande, susitarė su muz. A. Mikulskiu, birželio mėn. 20 ir 21 dienomis — lietuvių sąskrydyje, Washingtone, surengti Ciurlionio koncertą.

ANDRIAUS KUPREVICIAUS KONCERTAS

Pianisto Andriaus Kuprevičiaus antras koncertas Clevelande įvyks gegužės mėn. 31 d., Clevelando muzikos mokyklos salėje, Magnolia Dr. Koncertą rengia Kultūros Fondas. Pakvietimai jau gaunami Dirvoje ir pas platintojus.

ALT'o CLEVELANDO SKYRIAUS VALDYBA PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

M. Drosutis — pirmininkas (išrinktas atskirai), J. Daugėla — I vicepirmininkas, B. Grauzinis — II vicepirmininkas, A. Augustinavičienė — sekretorė, I. Malinauskas — ryšininkas su kitomis tautybėmis, J. Kuzas — išdalininkas, A. Gargasas ir J. Salasevičienė — izdo globėjai, P. Balčiūnas — korespondentas.

LIETUVIŲ KULTŪRINIO DARŽELIO SAJUNGOS

susirinkimas įvyks gegužės 20 d. 8:30 val. vakaro Lietuvių salėje. Atstovai ir pavieniai nariai maloniai kviečiami dalyvauti.

ALT SKYRIAUS VISUOTINIS SUSIRINKIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus visuotinis organizacijų atstovų susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, gegužės mėn. 24 dieną 11:30 val. Lietuvių salės patalpose.

Šiame susirinkime bus aptartas birželio liūdnyų įvykių minėjimo reikalas ir bendras ALT skyriaus veikimo planas šiemetams bei svarstomi kiti svarbūs reikalai.

Visos Clevelando lietuvių organizacijos maloniai prašomos pasirūpinti, kad jų atstovai šiame susirinkime būtinai dalyvautų.

Pirkit pas savuosius

Amžini nerūdijančio plieno virimo puodai gaunami pas Vytautą Pašakarnį, 1219 E. 61 St., Cleveland, Ohio. Tel. EN 1-7770.

Pilnas komplektas \$69.95. Čia pat galima užsisakyti vienintelį pasaulyje dulkių Siurbį — Sanitatorių su patentuotu ne tik dulkes, bet ir bakterijas sulaukiančiu maišeliu. Su visais priedais \$94.50 arba po 7.00 dolerių mėnesiui išsimokėtinai.

Nemokamas demonstravimas.

Priimami užsakymai.

ty. Atstovams yra išsiuntinėti į susirinkimą asmeniški kvietimai, tačiau šių kvietimų negavę maloniai kviečiami vistiek į susirinkimą atvykti.

Skyriaus Valdyba

BALETO VAKARAS

Lietuviškojo baleto stipriausios jėgos — Aldona Šlepetytė ir Alfonsas Liepinas, eilėje šokių atskirai ir dviese, sekmadienį pasirodė Public Auditorioje, Mažajam teatre. Greta baleto, didelę vakaro naštą išnešė pianistas Aleksas Mrozinskas. Jis ne tik pianu palydėjo šokėjus, bet dar paskambino per dešimt įvairių kompozitorių kūrinių.

Salė buvo apipilnė, koncertą rengė "Ateties" klubas.

SUEIGA MOTINOS GARBEI

Skaucių Tuntas "Neringa", dėl patalpų stokos, laiku negalėjo pilnai paminėti Motinos Dienos, todėl gegužės mėn. 24 d., 11:30 val. (tuoj po pamaldų) įvyks iškilminga sueiga ir programa skirta MOTINAI.

Maloniai kviečiame visas maites, tėvelius ir visą lietuvišką visuomenę į mūsų sueigą atsilankyti.

STUDENTŲ SUSIRINKIMAS

Paskutinis šį semestrą, įvyks sekmadienį, geg. 24 d. 11 val. 15 min. Lietuvių salėje (apačioje). Bus adv. Juliaus Smetonos paskaita. Kviečiame dalyvauti visus besidomintius studijomis, ypač šiemet baigiančius gimnazijas.

DIDELĖ AUKA

Motinos Dienos proga Skaucių Tuntas "Neringa" gavo iš M. Drosučio \$50.00 auką. Tunto vadovybė ir visos skautės M. Drosučiai reiškia nuoširdžią padėką.

MOTERŲ LABDARYBĖS D-JOS GEGUŽINĖ

Moterų Labdarybės Draugija birželio mėn. 7 d. Naujosios Parapijos sode rengia, gegužinę. Pradžią 3 val. Įėjimas 50 c.

DAINOS CHORO PIKNIKAS

įvyks gegužės mėn. 24 d., sekmadienį, 2 val. Naujosios parapijos sode. Įėjimas 50 c. Pelnas skiriamas Naujosios parapijos bažnyčiai. Bus geras orkestras, bufetas ir įvairi programa. (21)

LIETUVIAI DAŽYTOJAI — DEKORATORIAI

menininko priežiūroje darbus atlieka greitai ir sąžiningai. Namų dažymą ir vidaus dekoravimą duoda metams išsimokėjimui.

Kreiptis telefonu: EX 1-4245.

PIRKIT PAS SAVUS

NAUDOKITĖS PROGA!

Perkant naują Studebakerį padėsiu sutaupyti keletą šimtų dolerių, ypač pakeičiant seną mašiną. Čia pat didelis pasirinkimas naudotų automobilių.

ERDELAC STUDEBAKER

Saukti Joną Zemaity. 8003 Broadway Ave. Cleveland 5, Ohio. Telef. BR 1-4100. Namų telef.: LI 1-0476

ATIDĖTA VAIKŲ ŠVENTĖ

Skautininkų ruošiamą vaikų gėlių šventę p. Tamošaičio rezidencijoje atidedama į birželio 21 dieną.

VIEŠA PASKAITA

Gegužės mėn. 23 d. (šeštadienį) 7 val. vak. Ciurlioniečių patalpose Lietuvių Frontas rengia viešą paskaitą tema: Politinės Lietuvos problemos pietryčių — vidurio Europoje. Skaitys adv. Stasys Lazdinis.

L. F. Valdyba

SKAUTŲ IŠKYLA

Pereitą šeštadienį ir sekmadienį skautai Vyčiai turėjo stovyklą-iškylą prie ežero, apie 70 mylių nuo Clevelando.

NAUJAS J. BENDLERIO ADRESAS

Mokyklų inspektorius J. Bendleris jau kiek pasitaisė, jog už savaitės žada pradėti darbą. Dabartinis jo adresas: 12805 Arliss Rd., Cleveland 7, Ohio. Tel. AC 1-0776.

BALF RŪBŲ VAJUS

BALF 68 skyriaus iniciatyva Clevelande rūbų vajus vargstantiems Europoje jau pradedamas ir bus vykdomas iki Naujųjų Metų. Rūbus galima kiekvieną dieną, iki 9 val. vakaro, atiduoti 1439 East 92 St. (garaže). Skyriaus pirm. A. Barys informuoja, kad rūbus nuvežantieji paliktų ir savo adresu. Rūbus pasižadėjo prižiūrėti Paulina Salagubienė.

Visi clevelandiečiai raginami rūbus tuoj aukoti.

DEMESIO LIETUVIAI!

Jeigu jums namuose ko pri-trūksta — atminti lietuvišką krautuvę — 6113 St. Clair gatvėje. Ten rasite televizijos aparatą pradant nuo \$176.95; puikių gazuinių ir elektrinių virtuvų 94.95; siuvamų ir skalbiamų mašinų; šaldytuvų; oro vėsinimo aparatų; įvairiausių baldų: miegamųjų, valgomojo kambario; virtuvės stalų ir kėdžių ir t.t.

Viską gausite jums prieinama kaina. Skambinkit HE 1-8602 arba užsikite į 6113 St. Clair Ave. Duodame ilgą išsimokėjimui įnešus labai mažą sumą. Duodame ir didelės nuolaidas. Krautuvė atdara kiekvieną darbo dieną nuo 9 val. iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 1:30 val. iki 6 val. vakaro.

Sekmadieniais klausykite lietuviškos radijo programos nuo 3 iki 3:15 val. iš stoties WJMO, banga 1540.

PARDUODAMI NAMAI

East 94 St., netoli Superior, 8 kambarių, vienos šeimos.

East 86 Et., netoli Superior, vienos šeimos, labai geram stovy. Gasto šildymas. Du garažai.

Ray Nausneris
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

NAMŲ REMONTAS, DAŽYMO BEI DEKORAVIMO DARBAI

atliekami sąžiningai, greitai ir pigiai. Kreiptis: V. Rickus, tel. HE 2-0683 (vakarais nuo 6 iki 11 val.) arba — 1505 Addison Rd.

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaivinantieji gėrimai, vynas ir šampanas (prancūziškas). Turime Baltos Meškos alų. Parengiama vestuvėms, baliams, pobyvims. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atdara ir trečiadieniais iki 1 val. 6903 Superior Ave. EX 1-3311

LIETUVIŲ SKAUTŲ RĖMEJŲ VALDYBA RENGIA

Tautinių Rūbų Vakara

ĮVYKS ŠEŠTADIENĮ, GEGUŽĖS 30 D.,

LIETUVIŲ SALEJE.

PROGRAMOJE:

1) Meninė dalis, 2) Tautinių rūbų konkursas su premijomis, 3) Tautinių rūbų paradas.

Programai pasibaigus — šokiai ir kt. pramogos. Bus turtingas bufetas su gėralais ir gardžiais užkandžiais.

Stilingų tautinių rūbų savininkės kviečiamos dalyvauti konkurse. Vakaro dalyvės kviečiamos atvykti pasipuošusios tautiniais rūbais.

PRADŽIA — 7:00 VAL. ĮĖJIMAS — \$1.00 ir \$1.50

REMKITE LIETUVIUS SKAUTUS!

PUIKŲ ATSKIRAS 6 — \$8400 TUOJ GALI ĮSIKRAUSTYTI

Whitney gatvėje, arti prie visų reikalų. Labai patogūs namai, gražiai išdekoruoti, su rūsiu, šildymu, dideliu sklypu. Galime pamatyti bet kurio laiku. HENRY OLSZENS Realty 1266 E. 71 St. HE 1-8726

SODA FOUNTAIN IR RESTORANAS

Lietuvių apylinkė. Svarbi kampinė krautuvė. Žema nuoma. Galima išnuomoti 10 metų. Kaina \$4.500. Išnuomuoja savininkas. Kreiptis: 1398 E. 66 St. Kampas prie Wade Park gatvės (24)

PARDUODAMAS NAMAS

Vienos šeimos, 7 kambarių, 3 miegamieji, naujas gaso šildymas, trečias augštas parengtas. Geri vidaus įrengimai, viskas jau įrengta. Garažas. Kreiptis: 533 E. 118 St. Telef.: LI 1-8861 (22)

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvėi ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park EX 1-0911

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

I. J. SAMAS, JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

ATIDARYTA NAUJA LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai. Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežiant geram orkestrui

731 E. 185 St.

KE 1-9737

JŲSŲ VAIKO PIRMA KOMUNIJĄ YRA VERTA
GERIAUSIŲ FOTOGRAFIJŲ

East 79th Studio

1197 EAST 79th STREET Henderson 1-3535
Cleveland 3, Ohio EXpress 1-6716
Kiekvienas vaikas gaus puikų suvenyrą, o tėvai gaus 10% nuolaidą atnešdami šį skelbimą. Atidara visą dieną. Sekmadienį nuo 9 ryto iki 4 vakaro.

ANNOUNCING THE OPENING OF ANOTHER

PEACOCK CLEANERS

TAILORS — FURRIERS

10603 UNION AVE.

WHERE YOU GET THE BEST IN CLEANING

PHONE VU 3-4606

MAIN STORE and PLANT

COR. FOREST & E. 130th ST.

8514 GARFIELD BLVD.

8135-39 EUCLID AVE.

SK 1-7232

VU 3-8153

RA 1-9182

L. MUCCI & SONS, Prop.

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvių Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

PAVASARIS!

Pavasaris yra naujų sumanymų ir veikimo laikas. Pavasarį kyla noras pirkti, statyti, taisyti arba pagerinti namus.

Tiems visiems reikalingas Lietuvių Banke galima gauti paskolą lengvomis išsimokėjimo sąlygomis.

Lietuvių Bankas per ilgą eilę metų turi didelį patirtį ir Jums geriausiai gali padėti.

Lietuvių Bankas yra saugi ir pelninga taupymo vieta. Kiekviena knygtė apdrausta Federal Insurance Corp iki \$10.000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.

Trečiadieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2198

Cleveland, Ohio

GERESNĖS statybos kontraktoriai

ISTATO MONCRIEF ORO VENTILIACIJA

• ŠALDO vasarą

• ŠILDO žiemą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O

P J KERSIS

716 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mūr. gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudimo-reikaluose. Sutaupau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM DERBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

7526 Star Avenue

Cleveland 3, Ohio

Wikelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wikelis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vesinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344. Redaktorius Balyš GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: Garfield 1-7406).

Bendruomenės temomis

J. ČIUBERKIS

Kas kart dažniau pasirodant spaudoje straipsniais Bendruomenės temomis, kas kart daugiau aiškėja ir nuomonių įvairumas tuo klausimu. Sunkus ir gal net neįmanomas uždavinys būtų jau šiuo metu tas nuomones laisvai paleisti į vieną linkmę — į tikrąjį Bendruomenės esmės supratimą, kada tas nuomones reikštis skatina ne esminiai, o daugiau šaltiniai įspūdiškai ir faktai.

Pirmiausia, skepticizmas Bendruomenės, kaip vieno kraujo žmonių organizuoto vieneto atžvilgiu, pasireiškė iš tų organizacijų ar jų vadovybių pusės, kurios per anksti pradėjo žiūrėti konkurencinį momentą. Tų organizacijų žmonės, panašiai galvodami, užbėga įvykiams už akių, dar nesuvokę, jog, pvz., Bendruomenės. Apylinkė nėra kokia tai nauja organizacija, o tik administracinis junginys, apimtas tam tikrose ribose visa tai, kas yra lietuviška ar kas lietuviška turėtų būti. Bendruomenės administracinę apylinkę sudaro ne tik tie žmonės, kurie ateina į Apylinkės Valdybos šaukiamą susirinkimą, bet visos organizacijos ir pavieniai asmenys, kurie jaučia, galvoja ir veikia lietuviškai.

Gilesnis ir kartu praktiškesnis Bendruomenės idėjos supratimas priklauso ir priklausys ateityje ne tik nuo teoretinių tos problemos nagrinėjimų, kiek nuo to, kaip tos ar kitos Apylinkės Valdyba sugebės savo veikloje ir iniciatyvoje įrodyti, jog ji nesiekia užimti ar tenkintis esamų jau organizacijų veikla, o stengsis tų organizacijų veiklą skatinti ir burti dar nesuorganizuotus žmones bendradarbiavimui tokiems uždaviniams siekti, kur tik bus reikalinga didesnė talka, darba ir susiklausymas bendriems apylinkės uždaviniams vykdyti ir atsiekti.

Rašantiems Bendruomenės temomis įsidėmėtina, jog ir Apylinkė apylinkė nelygi. Daug jau pakenkta pačiai Bendruomenės idėjai apibendrinant vienos apylinkės padarytas klaidas, taikant jas bendrai negalavimams.

Išplaukiantiems iš kaikiurių pradinio organizacinio sunkumo bei pavienių asmenų netaktų. Reikia nepamiršti, jog yra apylinkių, kurios, neatsižvelgiamos į kitų apylinkių pradinius nuklydimus, imasi realaus organizacinio ir kūrybinio darbo. Tačiau apie tai mažiau skaitome spaudoje, nes, atrodo, lengviau yra klaidos, o ne pozityvus darbas žiūrėti.

Bendruomenės idėjai kenksmingi taip pat gandai apie jos "norus" perimti ar inkorporuoti vieną ar kitą jau veikiančių nuo seniau organizacijų. Lygia greta nereali ir siūlymai tai ar kitai organizacijai įsilieti ar inkorporuoti į bendruomenę. Lyg tos organizacijos ligšiolieji būtų priklausę kitų tautybių bendruomenėi.

Bendruomenės rinktieji organai (Apylinkių Valdybos ir t.t.) siekia bendradarbiauti su visomis esančiomis organizacijomis, bet jokių būdu ne perimti jų veiklos.

Lietuvių Bendruomenė, kaip organizuotas vienetas, nėra Amerikoje naujas reiškinys. Juk panašiais pagrindais veikia ir kitų tautybių bendruomenės. Skirtumas tas, kad kitų tautybių bendruomenės yra daug ankščiau supratę organizuotų bendruomenių reikšmę šiame tautybių mišinyje ir yra jais atsiekusios labai įspūdingų rezultatų.

Ne be to, kad tose bendruomenėse nesireikštų stiprios ir veiklios organizacijos, siekiančios savo specifinių tikslų, tačiau daroje su bendraisiais savo bendruomenės uždaviniais.

Ir mūsų Bendruomenės apylinkėse stiprios švietimo, kultūrinės, ekonominės organizacijos yra tie ramišiai, kuriais Bendruomenė remiasi siekdama išlaikyti joms pagrindinį savo uždavinį — lietuvių bei bendruomenės kultūrinį bei ekonominį lygį kitų tautybių bendruomenių tarpe. Tose Apylinkėse, kur vienoj ar kitoj iš tų sri-

čių randamos spragos, jau tenka imtis iniciatyvos Bendruomenės organams. Tačiau, ar tas sritis imasi tvarkyti Apylinkės organai, ar tam tikslui organizuoja specialias organizacijas, priklauso nuo pačių bendruomenės narių valios. Tat vargu ar tikslinga būtų kai kurias Bendruomenės veiklos sritis reglamentuoti iš centrinių organų Centriniai Bendruomenės organai turėtų įsidėmėti aplinkybę, kad jie nerar Amerikoje apylinkės apylinkė lygios tiek savo organizacinę struktūrą, tiek savo apimtį ir sąstatą vieniems ar kitiems Bendruomenės uždaviniams vykdyti. Tai jau yra įrodžiūsi, kad ir trumpa, bet jau įvairėjanti apylinkių organizavimosi ir pradedantieji vystyti veiklos bruožai. Apylinkių organizavimosi aspektai ir jų uždavinių įvairumas jau reikšiami praktikoje, priklausomai nuo vietos aplinkybių ir jau veikiančių organizacijų pajėgumo bei įvairumo.

Uždaviniai, su kuriais praktikoje jau susiduria įsisteigusios apylinkės, rodo, jog Bendruomenė organizuojasi ne vien tik simboliškoms lietuviybės išlaikymo pastangoms pademonstruoti. Tie uždaviniai, bendrais bruožais išplaukia iš lietuviybės išlaikymo idėjos, kaip plačiai besisakojančio medžio, į švietimo, kultūros, ekonominės ir socialinės srities. Tos sritys daugelyje apylinkių pareikalauja didelių pastangų, kad susilygintų su kitų tautybių bendruomenių laimėjimais. Daug pastangų pareikalauja įtikinimas bendruomenės narių, jog, pvz., yra įmanoma pakelti bendruomenės ekonominis ir socialinis lygis, tuo pačiu ir plėtimasis švietimo ir kultūros sričių, jei bendruomenės nariai rodytų taisyklomis daugiau susidomėjimo ir tam tikslui parodys daugiau iniciatyvos. Neimkim pavyzdžių vien žydų bendruomenę, kuri daugiau prilygsta valstybę valstybė, bet pažvelkim į mums panašius bendruomenių atsiektus laimėjimus. O tie laimėjimai atsiekti tik jų bendruomenišku solidar-

TAUTINĖS SAJUNGOS SKYRIUOSE

IS ALTS 1-MO SKYRIAUS VEIKLOS

Gegužės mėn. 9 d. turėjo savo skaitlingą susirinkimą Atletų Klubu Svetainėje. Pirmininkavo skyriaus pirm. V. Rastenis. Jis padarė platų pranešimą apie buvusį Taut. Sąjungos Seimą, Philadelphiajį.

Plačiai aptartas ateinančio rudens numatytas parengimas. Jau yra paimta Brooklynne esanti Schwaben Hall spalio 11 d. ir išrinkta komisija iš trijų narių. Numatoma padaryti kokią vadinimą imant medžiagą iš istorinės apysakos "Šarūnas" ir pasikviesti mūsų mieste esančią "Dramos Studiją" į talką.

K. Krulikas iškėlė sumanymą ir rado pritarimą įsteigti namų įsigijimo fondą.

Skyriui buvo pristatyti du nauji nariai: Kaz. Kundrotas ir Justinas Bukys.

Plačiai aptarta į Washingtoną važiuavimo reikalas ir imta registruoti norinčius ir galinčius važiuoti.

Susirinkusieji labai geroje nuotaikoje užbaigė susirinkimą, pasidžėdė darbuotis, kad skyriaus nariai būtų skaitlingas ir veikloje našus.

P. N.

LIETUVIŲ SĄSKRYDŽIUI WASHINGTONE DETROITIEČIAI SUAUKOJO \$177.00

Detroit, Michigan — Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos

mu ir tautiniu susipratimu. Tik gerai organizuotos ir susipratę bendruomenės ribose įmanoma kultūrinis ir ekonominis gyvenimas, atitinkas tos bendruomenės narių kultūriniam ir ekonominiam reikalavimams.

Kada į Amerikos lietuvių bendruomenę, iki šiol gyvai besireiškiančią per pavienes organizacijas, įsiliejo didesnis naujų ateivių skaičius, senųjų ateivių vietos gyvenimo sąlygų geresnis pažinimas ir naujųjų pastangos jas geriau išnaudoti bendriems bendruomenės tikslams žurėti greitu laiku susilyginti į bendrą kūrybinį darbą, įmanomą tik bendromis visų pastangomis.

Kiek visos tos mintys yra realios, sunku įrodyti vienu ar kitu straipsniu laikrastyje. Tai įrodys tik besiorganizuojančių apylinkių veiklos praktika.

Šiuo gi metu Bendruomenės organizacinė stadija reikalinga daugiau visų realaus darbo ir pozityvių pastangų, nei niekam naudos neduodančio abejumo.

PROTECT YOUR RIGHT TO DRIVE UNDER NEW STATE LAW

Gaukit žemos kainos Farm Bureau automobilio apdraudą — sutaupykite iki 20%. Vienoda ir pastovi bendrovės politika... greitas, draugiškas patarnavimas. Tai antras didžiausias auto apdraudėjas.

Saukite:

FARM BUREAU MUTUAL AUTOMOBILE INSURANCE CO. CLEVELAND, OHIO

PAULINA MOZURAITIS 13706 Benwood Ave. Telephone: LO 1-7795.

susirinkime Dr. Jono ir poetės rašytojos Marijos Sims namuose įvykusiame skyriaus susirinkime dalyvavo: iš chichagos ALTS Centro pirmininkas adv. Ant. Lapinskas ir Centro sekretorius Petras Linkus su žmona. Iš New Yorko buvo atvykęs Jonas Valaitis. Svečiai apibūdino Tautinės S-gos rengiamojo Lietuvių Sąskrydžio Washingtono birželio 20 ir 21 d. reikšmę ir kvietė dalyvauti iškilmingose Lietuvos 700 m. ir Mindaugo Karūnacijos sukakties iškilmėse, kuriose dalyvaus keli šimtai Washingtono gyvenančių iš visos Amerikos atvykusių atstovų, kongresmenų, senatorių ir vyriausybės narių.

Generolui Jonui Černiui iš Flint, Michigan pasiūlius, tuoj svečiai šiam kilniam tikslui suaukojo \$177.00.

Po \$10.00 auokojo: Jonas Černius iš Flint, Mich., Juška, Ziedas, Smailienė iš Hamtramck, Mich., Adv. Uvick, Tamošiūnas, Patalauskas ir p. X. Po \$5.00 — Dailidaitė iš Flint, Mich. International Institute, Puskepalaitienė, Staškevičius, Auryla, Kraučūnienė, Zablockas, Motūzas, Kripas iš Ann Arbor, Mich., Urbonas, Bitinas, Vedeika, Sos-takas, Simoliūnas, Dambrauskas, Petrauskas, Briedis, Bulgarskauskas, Mitkus, Šeputa, Reprius nariai būtų skaitlingas ir veikloje našus.

Visi ponų Sims namuose gražiai pasilinksminę, atlikę kilnią pareigą, svečiai pasidžėdė pasi-matyt Washingtono birželio 20 ir 21 dienomis iš visos Amerikos atvykusių lietuvių sąskrydyje Lietuvos 700 m. sukakties minėjime ir lietuvių kultūros demonstracijoje.

ADV. ANTANAS OLIS IR JONAS VALAITIS KALBĖJO PITTSBURGH, PA. PER RADIO

Pittsburgh, Pa. — Lietuvių sąskrydžio Washingtono (tik 177 mylios nuo Pittsburgho) reikalui iš P. Dargio vedamos programos ir Jauniųjų lietuvių programos, Vytauti Maziškai vadovaujant, girdėjome adv. Olio iš Chichagos ir Jono Valaitis iš New Yorko kalbas, kuriose, tarp Chichagos ir New Yorko pasiaukėjimui mieste Pittsburgh, Pa. svečiai kvietė birželio 20 ir 21 vykti į Washingtoną įvyksiantį lietuvių sąskrydį. Lietuviai organizuojasi dalyvaut.

LIETUVIŲ SĄSKRYDŽIUI WASHINGTONE DOMISI WISCONSIN LIETUVIAI

Racine, Wis. — Toli nuo Washingtono esančioje vėsiausio klimato gražios gamtos prieglobtyje esanti vokiečių kultūros Wisconsin — gero alaus ir geriausių sūrių Amerikoje — lietuvių kolonija — pirmoji susidomėjo Lietuvių Sąskrydžio ir ruošiasi birželio 20 ir 21 praleisti Washingtoną. Dabar dar galvosūkio: ar iš vietos mėginti vykti savo automobiliais, ar prisidėti prie Chichagos lietuvių, kurie ruošiasi autobusų ekskursijomis vykti į sostinę Lietuvos 700 m. sukakties minėt.

CHICAGIEČIAI RUOŠIASI LIETUVIŲ SĄSKRYDŽIUI WASHINGTONE

Chicago, Ill. — Sąskrydžiui Washingtono minėt Lietuvos 700 m. sukakties iš Chichagos žada vykti kelios dešimtys lietuvių. Į prašymą paramos pirmieji atsiliepė Antanas Reklaitis, Karolis Dabulevičius ir Mikas Reklaitis paaukodami sąskrydžio reikalams po \$5.00, \$2.00 paaukojo Bronius Ambraziejus.

DALYVAUJA SĄSKRYDYJE

L.A.S. Chichagos skyriaus valdyba ir J. A. V. Vietininkijos štabas nusprendė dalyvauti bir-

Vokietijos kariuomenės generolas Hans Speidel, atvykęs su kiais Europos gynybos nariais į Angliją, kalbasi su anglų kariu Speidel buvo Rommelio štabo vadas ir dabar numatytas Vakarų Vokietijos karinių jėgų vadu.

Dalyvaujantiems Washington

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Sąskrydis Washingtono birželio 20 ir 21 artėja.

Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo — Lietuvos valstybės įkūrimo 700 metų sukakties minėjime dalyvauti ruošiasi visų lietuvių kolonijų atstovai.

II Planas

Dalyvauti posėdyje; miesto apžiūrėjime; muzikos ir dainų festivalyje; meno parodoj. PAGAL ŠI PLANĄ SVEČIAI BANKETE NEI COCKTAIL NEDALYVAUJA. \$10.00 asmeniui.

VIESBUCIAI

Kambariai iš birželio 20 į 21 Washingtono viešbuty, 15 St. ir Pennsylvania Ave. N. W., kaštuoja:

4 asmenims kambarys yra po \$16.50, 18.00, 20.00; 3 asmenims \$13.50, 15.00, 17.00; 2 asmenims \$11.50, 13.00, 15.00; 1 asmeniui \$7.00, 8.00, 9.00 ir 10.00. (Kas nori, kambarius gali rezervuoti ir kitur).

Pageidaujama, kad registruotumėte iki 1953 m. birželio 5 dienos. Jeigu negalite sąskrydyje asmeniškai dalyvauti, malonėkite prisiųsti auką ir kitus paraginti tai atlikti. Užsakymus ir aukas siųsti: Lietuvių Sąskrydžiui, Hotel Statler, 16th and K Streets, N. W., Washington, D. C.

A T I T A I S A U

"Dirvos" Nr. 20 atspausdintas mano rašinys, pavadintas "Čiurlionių ir Polynos Stokos koncertas".

Minėtam rašinį minėjau, kad koncerto rengėjas suteikė galimybę dalyvauti koncerte nemokamai Lituanistinės Mokyklos mokiniais. Ir apgailestavau, kad vaikai, nuvesti į balkoną, būvę palikti be vyresniųjų priežiūros.

Lituanistinės Mokyklos vadovybė man pranešė, kad toksai tvirtinimas esąs neteisingas, nes tos mokyklos mokiniai į koncertą būvę nuvesti mokytojų ir jų priežiūroje būvę visą laiką.

Triukšmavęs prierauglis, į koncertą atėjęs su biletais.

Tat tą priekaištą taikytą Lituanistinės Mokyklos vadovams atšaukiu, o tuos priekaištus nukreipiu į tėvus, kurie vaikus nusivedė į kultūrinius rengimus ir plaikia be priežiūros.

Vytautas Brazilius

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėj

7106 Superior Ave.

Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios

rūšies foto patarvamas Jums.

Modernūs portretai, vestuvės,

ikiminių, vaikų ir kitos nu-

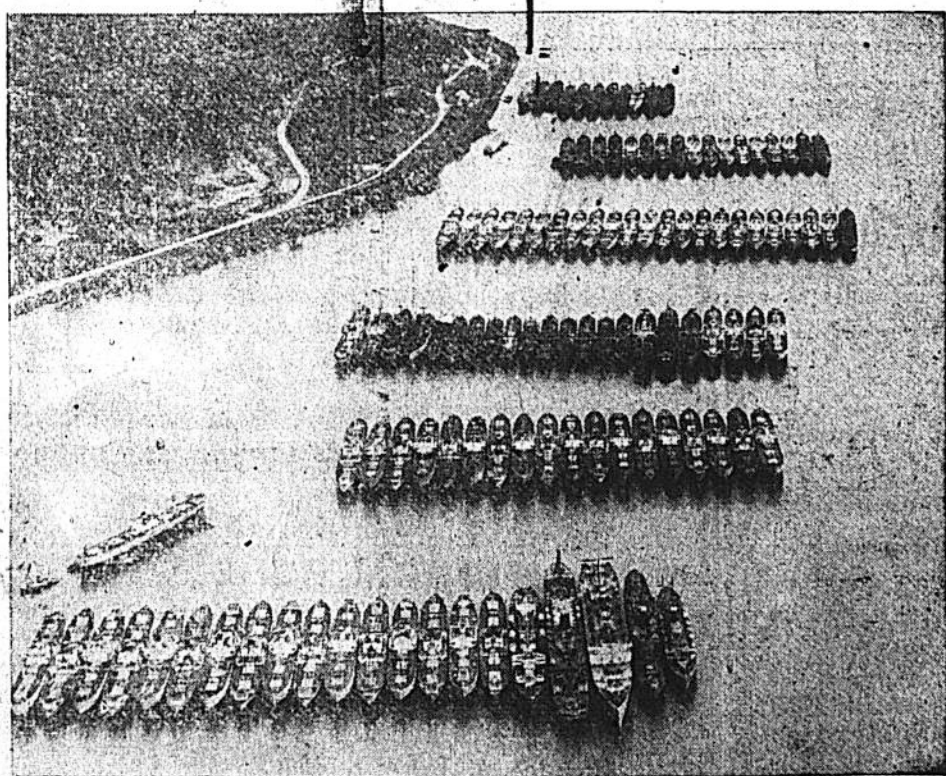
otraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų

įvairių fotografas, dabar

CLEVELAND.

Tuose laivuose, Hudsono uėje, laikomas Amerikos kviččių perteklius, kurie nebesutelpa esamuose sandeliuose. Jie laivuose bus laikomi, kol pasiseks parduoti užsieniams.